

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Наукова бібліотека

КАЛЕНДАР ПАМ'ЯТНИХ ДАТ 2026 РОКУ
В ІСТОРІЇ
ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дніпро 2025

УДК 378/4(477.63)

К 17

*Рекомендовано до друку рішенням Науково-технічної ради
Дніпровського державного аграрно-економічного університету
(протокол № 3 від 25 листопада 2025 р.)*

Укладачі:

А. Г. Братчик, С. П. Сокол, Г. В. Дирда, Н. О. Зморевич, Т. М. В'язовська

Відповідальний редактор:

А. Г. Братчик, директор наукової бібліотеки ДДАЕУ

Календар пам'ятних дат 2026 року в історії Дніпровського державного аграрно-економічного університету / наукова бібліотека Дніпровського ДДАЕУ; уклад. А. Г. Братчик, С. П. Сокол, Г. В. Дирда, Н. О. Зморевич, Т. М. В'язовська; за наук. ред. А. Г. Братчик. – Дніпро: ДДАЕУ, 2025. – 59 с.

Видання відображає визначні та пам'ятні дати в історії Дніпровського державного аграрно-економічного університету та відокремлених структурних підрозділів фахових коледжів ДДАЕУ в 2026 році. Календар вміщує перелік знаменних подій, біографічні відомості про видатних науковців університету, знакові події у розвитку факультетів, кафедр, науково-дослідних лабораторій університету.

Видання стане у нагоді з питань вивчення історії Дніпровського ДДАЕУ та відокремлених структурних підрозділів фахових коледжів ДДАЕУ, дослідження розвитку аграрної науки у Дніпропетровській області, фахівцям, викладачам, аспірантам, бібліотекарям, усім, хто цікавиться історією вітчизняної аграрної науки та освіти.

©Дніпровський ДДАЕУ

©А. Г. Братчик, С. П. Сокол, Г. В. Дирда, Н. О. Зморевич, Т. М. В'язовська

ВСТУП

За понад 100 років освітньої діяльності Дніпровський державний аграрно-економічний університет (ДДАЕУ) розвинувся в знаний, багатопрофільний заклад вищої освіти, у стінах якого дипломи спеціалістів із різних напрямів сільськогосподарського виробництва отримали понад 60 тисяч випускників, які працювали й працюють в Україні та далеко за її межами. Сучасний ДДАЕУ – це навчально-науково-виробничий комплекс, до складу якого належать шість аграрно-технологічних фахових коледжів – Верхньодніпровський, Нікопольський, Новомосковський, Ерастівський ім. Е. К. Бродського, Технологічний і Коледж електрифікації.

Університет – багатогалузевий заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти, фундаментальні й прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинену інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань і здійснює про громадську діяльність. Дніпровський державний аграрно-економічний університет є визнаним лідером у сфері інноваційної діяльності, що постійно пропонує нові наукові розробки в галузі сільськогосподарського виробництва, а міжнародне визнання університету є важливим свідченням якості освітніх послуг та високого рівня наукових досліджень. Університет продовжує працювати задля розширення міжнародної співпраці й підвищення якості освітніх програм, рівня наукових досліджень і визнання дипломів випускників ДДАЕУ на міжнародному рівні.

Взірцем наполегливої, кропіткої, самовідданої праці, спрямованої на досягнення високої мети – подвижницького й безкорисливого служіння українському селу, рідному університету є науково-педагогічна діяльність багатьох поколінь вчених та сумлінна робота колективів кафедр, структурних підрозділів університету. У підготовленому виданні «Календар пам'ятних дат 1926 року в історії Дніпровського державного аграрно-економічного університету» відображено визначні та пам'ятні дати в історії університету та відокремлених структурних підрозділів ДДАЕУ на 2026 рік. Календар вміщує перелік знаменних подій, біографічні відомості про видатних науковців університету, знакові події у розвитку факультетів, коледжів, кафедр, науково-дослідних лабораторій університету.

Видання стане у нагоді з питань вивчення історії Дніпровського ДАЕУ та відокремлених структурних підрозділів ДДАЕУ, дослідження розвитку аграрної науки у Дніпропетровській області, фахівцям, викладачам, аспірантам, бібліотекарям, усім, хто цікавиться історією вітчизняної аграрної науки та освіти.

Від укладачів

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ ВЧЕНИХ ТА ПРАЦІВНИКІВ *Дніпровського державного аграрно-економічного університету в 2026 році*

ЮВІЛЯРИ СУЧАСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

СІЧЕНЬ

50 років з дня народження

ВЕЛИЧКА Олександр Петровича

*Вчений у галузі економіки, менеджменту аграрного
бізнесу, якості вищої освіти,
доктор економічних наук, професор*

Народився 20 січня 1976 р. в селищі Софіївка Дніпропетровської області. Професійну діяльність розпочав у 1998 р. на посаді асистента кафедри управління та права Дніпропетровського державного аграрного університету. У 2003 р. отримав науковий ступінь кандидата економічних наук. У 2004 р. присвоєно вчене звання доцента. Цього ж року був обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри менеджменту і права. Повторно переобирався на цій посаді у 2007 р. та 2012 р. У 2015 р. обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри менеджменту і права Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. У 2016 р. присуджено науковий ступінь доктора економічних наук. З 2016 р. переведений на посаду завідувача кафедри менеджменту і права, професора. За кількістю англійських публікацій у міжнародних рецензованих виданнях в 2018 р. присвоєне вчене звання професора кафедри менеджменту і права.

За сумісництвом в ДДАЕУ у різний час займав і інші адміністративні посади. Зокрема: заступника начальника навчальної частини (2000–2004 рр.); заступника відповідального секретаря приймальної комісії (2003–2004 рр.); директора Регіонального навчально-практичного центру розвитку сільських територій (2012–2014 рр.); провідного наукового співробітника-координатора держбюджетних наукових проектів (2015–2019 рр.). У різні роки працював за зовнішнім сумісництвом на посаді доцента у Академії митної служби України,

Дніпропетровській державній фінансовій академії, Міжрегіональній академії управління персоналом та Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» (2003-2013 рр.). Тривалий час виконував обов'язки виконавчого директора Благодійної організації «Благодійний фонд ДДАЕУ» (2001–2020 рр.).

Дослідження та навчально-методичні праці професора Величка О. П. присвячені проблемам менеджменту, логістики та управлінню якістю вищої освіти. Усі 17 статей у міжнародних рецензованих виданнях (Scopus та/або Web of Science ESCI) опубліковані у різних журналах. Журнали зареєстровані в Україні, Литві, Польщі, Болгарії, Румунії, Чорногорії, Швейцарії, Італії, Об'єднаних Арабських Еміратах та Канаді. У більшості з цих публікацій викладено основні результати докторського дисертаційного дослідження на тему «Розвиток логістики в системі менеджменту підприємств аграрної сфери економіки». З них 4 статті – у виданнях рівня Q1 та Q2 («Review of European Studies» – Canada; «Economics and Sociology» – Ukraine-Poland; «Journal of International Studies» – Poland; «Social Sciences» – Switzerland). Поточний індекс Гірша за Scopus – 8. Матеріали докторської дисертації рецензувалися іноземними експертами Mykolas Romeris University та Klaipeda University (Литва), Warsaw University of Life Sciences та University of Szczecin (Польща), а також West Virginia State University (США). Іноземна рецензія на монографію по докторській дисертації знаходиться у відкритому доступі в журналі «Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development» (Литва). Журнал індексується у науково-метричній базі Web of Science ESCI.

У 2017-2019 рр. був координатором та відповідальним виконавцем держбюджетного наукового проекту «Управління розвитком сільськогосподарських ринків, аграрної та екологічної логістики в системі продовольчої безпеки». Проект отримав бюджетне фінансування на кокурсних умовах. Протягом останніх років активно долучається до міжнародної співпраці. Це, зокрема: українсько-американський проект «Training and Development of the management personnel of the Ukrainian Universities», програма забезпечення міжнародної експертизи проектів Національного наукового центру Міністерства науки та вищої освіти Польщі, українсько-канадський проект «Ukraine Grain Storage and Marketing Cooperative Projekt», чесько-українські проекти «Interuniversity cooperation as a tool to improve the quality of selected universities in Ukraine» і «AgriSciences Platform for Scientific Enhancement of HEIs in Ukraine» та ін.

З 2016 р. дотепер є експертом Наукової ради МОН України (секція «Економіка»). З 2018 р. – закордонний експерт іноземної наукової установи

«Narodowe Centrum Nauki» Міністерства науки та вищої освіти Польщі (секція «Arts, Humanities and Social Sciences»). З 2019 р. обраний членом Галузевої експертної ради за галуззю 05 «Соціальні та поведінкові науки» Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Одночасно є керівником експертних груп агентства з акредитації освітніх програм за спеціальністю 073 «Менеджмент». З 2020 р. є експертом Національного фонду досліджень України, а також членом експертної групи МОН України з наукової атестації ЗВО за напрямом «Суспільні науки».

Олександр Петрович є головним редактором наукового журналу «Ефективна економіка». Член редакційної колегії журналу «European Journal of Management Issues», член спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті та Національному університеті «Чернігівська політехніка».

У практиці експертної і громадської діяльності авторські науково-аналітичні матеріали надсилалися для використання до Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції, а також Директорату вищої освіти і освіти дорослих Міністерства освіти і науки України. Крім того, авторські пропозиції надходили до Комітету Верховної ради України з питань освіти і науки. Розроблені рекомендації також розглядалися українськими фахівцями Higher Education Reform Experts (HERE team).

За результатами рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників аграрно-економічного університету у 2016 р. та 2017 р. двічі ставав переможцем у номінації «Кращий науковець ДДАЕУ». У 2018 р. переміг у номінації «Кращий професор ДДАЕУ». За період роботи був нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти», грамотами та подяками Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Дніпропетровської обласної державної адміністрації та Міського голови міста Дніпра.

*Інформацію отримано від доктора економічних наук
професора О. П. Величка*

ТРАВЕНЬ

65 років з дня народження

МИЦИКА Олександра Олександровича

*Вчений у галузі агрономії, ґрунтознавства
та агроекології, кандидат
сільськогосподарських наук, доцент*

Народився 9 травня 1961 року в селі Паннівка Володарського району Донецької області.

У 1978 році поступив на навчання до Дніпропетровського сільськогосподарського інституту за спеціальністю «Агрономія». У 1983 році закінчив навчання з відзнакою і отримав кваліфікацію «вчений агроном». Свою трудову діяльність розпочав на посаді заступника голови колгоспу «Україна» Володарського району Донецької області. Протягом 1985 року працював на посаді старшого агронома кафедри ґрунтознавства Дніпропетровського сільськогосподарського інституту. У період 1985-1988 років навчався в аспірантурі кафедри ґрунтознавства. У подальшому в період 1988-1991 роки працював науковим співробітником Проблемної лабораторії з рекультивації земель Дніпропетровського СГІ.

У 1998 році під керівництвом академіка Масюка М. Т. захистив кандидатську дисертацію на тему «Сільськогосподарське використання рекультивованих земель Керченського залізорудного родовища» за спеціальністю 03.00.16 – екологія.

З вересня 1991 року працював на посаді асистента, з вересня 1992 року – старшого викладача, з 1999 року – доцента кафедри ґрунтознавства і екології, з вересня 2012 року – доцент кафедри загального землеробства та ґрунтознавства. У період з 1993-2002 рр. виконував обов'язки заступника декана агрономічного факультету, протягом 2002 – 2022 років – декан агрономічного факультету. З листопада 2022 року – завідувач кафедри загального землеробства та ґрунтознавства Дніпровського аграрно-економічного університету.

У період 1999-2002 років виконував обов'язки заступника відповідального секретаря та відповідального секретаря приймальної комісії. Мицик О. О. – член науково-методичної ради МОН України із спеціальності «Агрономія» у 2002–2019 рр., з 2019 р. і по теперішній час працює експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за спеціальністю «Агрономія», з 2024 року – експерт Міністерства освіти і науки України для

проведення наукової та науково-технічної експертизи об'єктів експертизи у сфері наукової та науково-технічної діяльності. Член ГО «Українське товариство ґрунтознавців та агрохіміків» та ГО «Всеукраїнська екологічна Ліга».

Протягом 2004-2019 років Мицик О. О. виконував обов'язки вченого секретаря спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій зі спеціальностей «Загальне землеробство» та «Екологія». У 1995 році – стипендіат Верховної ради України для молодих вчених.

У 2004 році нагороджений відзнакою «Знак пошани» Міністерства аграрної політики України. Проходив стажування в провідних аграрних формуваннях Польщі в 2008 році та Пловдивському аграрному університеті (Болгарія) у 2011 р.

Приймав безпосередню участь в ліцензуванні та впровадженні в університеті спеціальностей «Технологія зберігання і переробки зерна» (2003 р.) і «Садово-паркове господарство» (2005 р.). Гарант освітньо-професійної програми Агрономія освітнього ступеня «Магістр» з 2023 р.

Автор 167 наукових праць, підручника, навчального посібника, методичних розробок, рекомендацій, патенту. Експерт міжнародного наукового проекту «EcoMining: Development of Integrated PhD Program for Sustainable Mining&Environmental Activities» (2020 р.), експерт міжнародного наукового проекту «EcoMining: Development of Integrated PhD Program for Sustainable Mining&Environmental Activities» (2021 р.).

Тематика наукових досліджень доцента Мицика О. О. присвячена проблемам раціонального використання, збереження і підвищення родючості еродованих, рекультивованих та мілітарно порушених земель Степу України. Результати наукових досліджень опубліковані у 12 міжнародних рецензованих виданнях (Scopus та/або Web of Science ESCI) у журналах України, США, Іспанії, Румунії, Чехії та інші.

*Інформацію отримано від кандидата с.-г. наук, доцента
О. О. Мицика*

ТРАВЕНЬ

75 років з дня народження

ВОЛОХА Петра Володимировича

Вчений у галузі ґрунтознавства, рекультивациі порушених земель, кандидат сільськогосподарських наук, професор

Народився 11 травня 1951 р. у с. Садки Устинівського району Кіровоградської області в селянській родині. Навчався на агрономічному факультеті Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, після закінчення якого у 1974 р. отримав кваліфікацію «вченого агронома». Поєднував навчання з активною участю в студентському науковому товаристві при кафедрі ґрунтознавства під керівництвом професора М. О. Бекаревича. Наукові інтереси – фітоценологія, з 1971 р. – сільськогосподарська рекультивация. П. В. Волох у 1974 р. на матеріалах досліджень Нікопольського марганцеворудного басейну захистив дипломну роботу з рекультивациі земель. Трудову діяльність розпочав агрономом у колективному господарстві у Долинському районі Кіровоградської області.

З 1975 р. працював старшим науковим співробітником Проблемної лабораторії по рекультивациі земель Дніпропетровського сільськогосподарського інституту (нині Дніпровський державний аграрний-економічний університет), старшим викладачем на кафедрі загального землеробства.

Петро Володимирович – учень професора М. О. Бекаревича, соратник професорів М. Т. Масюка, І. Х. Узбека, доцента М. Д. Горобця. На організованому дослідному полі провів дослідження з багатьма сільськогосподарськими культурами щодо визначення можливості використання земель, порушених гірничими розробками Малишевського родовища поліметалевих руд у Верхньодніпровському районі Дніпропетровської області. Про одержані результати досліджень він доповідав на 1 Всеукраїнському з'їзді ґрунтознавців та агрохіміків, який відбувся у 1982 р. у Дніпропетровському сільськогосподарському інституті, а у 1985 р. узагальнив у кандидатській дисертації та тему «Рациональний обробіток сільськогосподарських культур на рекультивованих землях Верхньодніпровського ГМК». Продовжував досліджувати тему «Ґрунтово-

екологічний моніторинг рекультивованих земель Верхньодніпровського ГМК», результати наукових досліджень з рекультивації земель Верхньодніпровського ГМК відзначено срібною медаллю ВДНГ СРСР. Науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук по спеціальності «загальне землеробство» було присуджено у 1985 р., а у 1991 р. присвоєно вчене звання доцента по кафедрі загального землеробства

З 1988 р. працював на посаді доцента кафедри загального землеробства Дніпропетровського СГІ. З вересня 2000 р. П. В. Волох – директор ТОВ «Синельниківська селекційно-дослідна станція 2000», головний агроном, заступник директора з виробництва науково-виробничої агрофірми «Степова». У цей період він стажувався з питань сільськогосподарського виробництва в компаніях Швейцарії та Німеччини.

Із вересня 2006 р. – доцент кафедри загального землеробства, із 2010 р. по 2024 р. – професор цієї кафедри. З 2007 р. він також був проректором по роботі зі структурними підрозділами I та II рівня акредитації Дніпропетровського ДАУ, проректором з навчальної роботи Дніпровського ДАЕУ по 2021 р. Загальна концепція його наукових досліджень підпорядкована фундаментальній ідеї розвитку наукової школи ДДАЕУ з рекультивації техногенно порушених земель – сільськогосподарська рекультивація, новітні елементи технологій в землеробстві і рослинництві на сучасному етапі розвитку аграрного сектора України, технологія насінництва сільськогосподарських культур. У 2010 році Петру Володимировичу присвоєно вчене звання професора ДДАУ.

Професор Петро Володимирович Волох має високий професійний рівень і педагогічну майстерність. Приймав активну участь в суспільному житті Дніпровського державного аграрного університету, зробив вагомий вклад в розвиток агрономічного факультету та структурних підрозділів фахових коледжів університету. Підготував і опублікував понад 100 науково-методичних робіт. Видав у співавторстві рекомендації з рекультивації земель, порушених добуванням кольорових металів відкритим способом. Серед наукових праць, підготовлених у співавторстві: «Технології відновлення порушених земель – агронапрямок», «Еколого-біологічний підхід до вивчення сучасного ґрунтогенезу на літоземах», «Рекомендації по рекультивации техногенных ландшафтов», «Чорноземи України – природний капітал: економічна трансформація в ринкових умовах та екофункціональність при рекультивації», «Роль трав'янистих рослин у відновленні ґрунтової родючості техноекосистем», «Почвообразование техноземов степного Придніпровья», «Вплив культурфітоценозів на властивості едафотопів техногенних ландшафтів», «Особливості рекультивації земель, порушених під час видобутку

бурштину», навчальні посібники «Адаптивне землеробство», «Екологічні проблеми землеробства», «Вирощування плодових і ягідних культур в зоні Степу України», «Землеробство від компанії "Сингента"» та ін.

За здобуті успіхи в науково-педагогічній роботі нагороджений знаком «Відмінник аграрної освіти та науки».

Інформацію отримано від Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

ТРАВЕНЬ

60 років з дня народження

ЧЕРНЕНКА Олександра Миколайовича

*Вчений у галузі молочного скотарства,
доктор сільськогосподарських наук, професор*

Народився 02 травня 1966 року у селі Балівка Дніпропетровського району Дніпропетровської області. Після служби в армії у 1992 році закінчив Дніпропетровський державний аграрний університет за спеціальністю «Зооінженерія». Ще в роки навчання займався науковими дослідженнями. І це захоплення переросло в справу всього життя. Свою діяльність як науковець починав у 1992 році аспірантом кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин Дніпропетровського державного аграрного університету (нині Дніпровський державний аграрний-економічний університет). Науковим керівником був доцент І. М. Панасюк. У 1995 році в Інституті тваринництва УААН с. Кулиничі захистив кандидатську дисертацію на тему «Продуктивність, якісний склад і технологічні властивості молока корів різних типів стресостійкості», а в 2016 році в Миколаївському національному аграрному університеті за наукового консультування доктора с.-г. наук, професора М. І. Гиль захистив докторську дисертацію на тему «Розробка та реалізація селекційних методів оцінки конституції і адаптаційної здатності молочної худоби».

У 2020 році йому присвоєно вчене звання професора і по теперішній час він працює професором кафедри технології годівлі і розведення тварин на біотехнологічному факультеті Дніпровського державного аграрно-економічного університету. Науковій громадськості професор О. М. Черненко

відомий як учений у галузі розведення і селекції великої рогатої худоби. Основні напрями його досліджень і розробок такі: на базі Дніпропетровського обласного підприємства з племінної справи у тваринництві було розроблено і реалізовано оцінку типу нервової системи племінних бугаїв-плідників, вивчено добову ритміку їх поведінки, спермопродуктивність і якість сперми, а на базі племзаводів СПП «Чумаки», Агрофірма ім. Горького та ВАТ «Агро-Союз» Дніпропетровської області було розроблено і реалізовано оцінку і відбір молочної худоби за такою конституційною ознакою як об'єм грудного відділу та стресостійкість. За результатами численних експериментів ним обґрунтовано ряд параметрів відбору молочної худоби щодо адаптації корів на фермах до технології машинного доїння. У співавторстві він прийняв участь у виведенні нового селекційного досягнення – центрального зонального заводського типу тоді новоствореної української червоної молочної породи, що затверджена наказом Міністерства аграрної політики України за № 360/75 від 03 серпня 2005 року. Олександр Миколайович є автором оригінальних методів з оцінки типу нервової системи у племінних бугаїв-плідників і типів конституції у корів молочних порід.

За 30-річний період науково-педагогічної діяльності має понад 100 друкованих праць, з них понад 80 наукових статей, з яких 20 у наукометричних базах Scopus та Web of Science, три монографії, 20 навчально-методичних видань, декілька патентів. Найбільш вагомою є монографія у співавторстві з вченими Миколаївської наукової школи «Генетичний аналіз господарськи цінних ознак *Bos Taurus* : монографія / [М. І. Гиль, О. М. Черненко, І. А. Галушко та ін.] / Миколаївський НАУ; Дніпровський ДАЕУ. Одеса: Олді+, 2024. 426 с. Режим доступу: <http://surl.li/gwgvse>.

Своїми глибокими знаннями і багатим досвідом учений щедро ділиться з молодими науковцями. Він підготував чотирьох кандидатів с.-г. наук і понад 20 років є керівником студентського наукового гуртка з розведення тварин, учасники якого були неодноразовими переможцями щорічних Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт, а також є керівником наукової школи «Селекційне вдосконалення племінних і продуктивних якостей сільськогосподарських тварин», здійснює підготовку фахівців вищої кваліфікації через аспірантуру та офіційне опонування дисертаційних робіт і головування у разовій спеціалізованій вченій раді.

За внесок у розвиток аграрної освіти і науки та підготовку фахівців для агропромислового комплексу України у 2005 році був відзначений Почесною грамотою Міністерства аграрної політики України.

Інформацію отримано від доктора с.-г. наук професора О. М. Черненка

ЧЕРВЕНЬ

60 років з дня народження

ВІНІЧЕНКА Ігоря Івановича

Вчений у галузі економіки, конкурентноспроможності аграрних підприємств, доктор економічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України

Народився 20 червня 1966 р. у с. Семенівка Криничанського району Дніпропетровської області.

У 1989 році закінчив з відзнакою економічний факультет Дніпропетровського сільськогосподарського інституту за фахом «Економіка і організація сільського господарства». У лютому 1990 р. був зарахований на посаду асистента кафедри економіки сільського господарства Дніпропетровського СГІ (нині Дніпровський державний аграрний-економічний університет). У 1994 р. в альма-матер закінчив аспірантуру за спеціальністю «Політична економія».

1996 року захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.07.02 – економіка сільського господарства та АПК, у 2011 році – доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами. Вчене звання професора кафедри економічної теорії та економіки сільського господарства присвоєно у 2013 році.

З 2010 р. він очолив кафедру економічної теорії та економіки сільського господарства, нині кафедра економіки Дніпровського ДАЕУ.

У грудні 2011 року обраний академіком Академії наук вищої освіти України. Ігор Іванович – заступник головного редактора наукових фахових видань з економіки «Агросвіт» та «Ефективна економіка».

З 2016 року – голова спеціалізованої вченої ради Д 08.804.01 за спеціальностями 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами» та 08.00.03 – «Економіка і управління національним господарством» в Дніпровському ДАЕУ. Під науковим керівництвом Вінченка І. І. захищено чотири докторські та п'ятнадцять кандидатських дисертаційних робіт.

Ігор Іванович – досвідчений фахівець, його фундаментальні наукові розробки присвячені теоретичним і прикладним проблемам аграрної економіки, вивченню процесу формування забезпечення ефективної інвестиційної

діяльності аграрних підприємств, результати яких опубліковані в навчальних посібниках, монографіях та наукових статтях. Його науковий доробок складає понад 200 наукових праць. За результатами досліджень розроблено систему управління інвестиційною діяльністю аграрних підприємств, удосконалено методичні рекомендації щодо розробки та реалізації інвестиційних проектів в аграрному виробництві. Під керівництвом І. І. Вінченка функціонує наукова школа «Конкурентоспроможність аграрних формувань», діяльність якої пов'язана з вивченням генезису існуючих організаційно-правових форм господарювання та розробці парадигми стратегічного розвитку аграрного сектора економіки України.

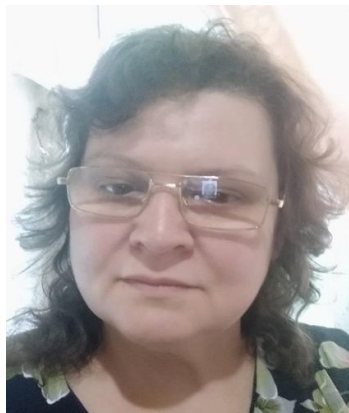
Із-поміж наукових здобутків наукової школи, яку нині очолює академік І. І. Вінченко – публікації у фахових наукових виданнях України й у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, монографії, підручники, доповіді на міжнародних і всеукраїнських конференціях і конгресах; укладання договорів на створення і надання науково-технічної продукції аграрним формуванням України; отримання патентів на об'єкти права інтелектуальної власності; захист кандидатських і докторських дисертацій. Ігор Іванович приймає активну участь у підготовці міжнародних проектів з університетами Німеччини, Іспанії, Італії, інших країн. У 2011 р. обраний академіком Академії наук вищої освіти України. За здобуті успіхи в науково-педагогічній роботі, за результатами навчально-наукової та громадської діяльності, спрямованої на підготовку висококваліфікованих фахівців і створення потужного інтелектуального потенціалу України. сумлінну працю Ігор Іванович нагороджений знаком «Відмінник аграрної освіти і науки», Грамотою Міністерства освіти і науки України, а також трудовою відзнакою «Знак Пошани».

Інформацію отримано від д-ра екон. наук., професора І. І. Вінченка

СЕРПЕНЬ

55 років з дня народження

ГРАБЧУК Оксани Миколаївни

*Вчена у галузі економіки та фінансів,
доктор економічних наук, професор*

Народилась 22 серпня 1971 року у м. Кобеляки Полтавської області. У 1988 році закінчила Бутенківську середню школу та поступила до Дніпропетровського державного університету, який закінчила у 1993 році за спеціальністю «Біологія». У 1995 році отримала другу вищу освіту за спеціальністю «Економіст» також у Дніпровському державному університеті. З 1995 по 2019 рік працювала у Дніпропетровському (потім Дніпровському) державному (потім національному) університеті імені Олеся Гончара спочатку старшим викладачем, потім доцентом та завідувачем кафедри фінансів економічного факультету (факультету економіки). У період 2019-2022 рр. працювала у Національній металургійній академії України. З 2022 року працює професором кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

У 2006 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за темою «Фінансово-економічний механізм ризик-менеджменту підприємства», у 2013 році – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за темою «Фінансове прогнозування розвитку економіки України в умовах невизначеності». Вчене звання доцента отримала у 2011 році, вчене звання професора – у 2023 році. Має понад 150 наукових та науково-методичних праць.

Спектр наукових інтересів Грабчук Оксани Миколаївни є достатньо широким. Основні її доробки лежать у царині дослідження фінансових ризиків та розвитку теорії ризик-менеджменту, невизначеності економічних процесів та її впливу на розвиток економічних систем, інвестиційного розвитку і механізму взаємодії держави, підприємств та фінансового сектору, макроекономічної динаміки, порівняльного аналізу, економічних рецесій. Важливою особливістю наукової діяльності науковиці є підкреслено системний підхід до аналізу фінансових явищ.

Окрему увагу заслуговує педагогічна складова професійної діяльності Грабчук О. М. Як викладач, вона формує у студентів здатність критично мислити, аналізувати фінансову інформацію, застосовувати наукові методи у практичних ситуаціях та робити самостійні висновки щодо сучасних викликів розвитку фінансової системи. Завдяки цьому Оксана Миколаївна сприяє підготовці нового покоління фахівців, орієнтованих на високі стандарти професійної та дослідницької культури. Здійснює наукове керівництво аспірантами, за її науковим керівництвом чотири аспіранти успішно захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Інформацію отримано від д-ра екон. наук., професора Грабчук О. М.

ЛИСТОПАД

90 років з дня народження

ВИСОКОСА Миколи Петровича

*Вчений у галузі зоогієни сільськогосподарських тварин,
доктор ветеринарних наук, професор*

Микола Петрович Високос народився 4 листопада 1936 року в с. Куликівка Городянського району Чернігівської області в селянській родині. Після семирічної школи вступив до Чернігівського зоотехнічного технікуму, який закінчив у 1955 р. з відзнакою, був зарахований студентом ветеринарного факультету Української академії сільськогосподарських наук. В академії Микола виділявся своєю громадською активністю – був незмінним старостою групи, виїжджав на цілинні землі для надання допомоги по збиранню врожаю, за що був нагороджений знаком «За освоєння цілинних земель». Одержавши міцні теоретичні знання, Микола Високос розпочав виробничу діяльність на посаді завідувача ветеринарного відділу на Чернігівщині, потім на викладацькій роботі у своєму рідному Чернігівському зооветеринарному технікумі. Далі життєва дорога привела на Чернігівський м'ясокомбінат, де він працював ветеринарним лікарем м'ясозабійного цеху.

1963 року зарахований до аспірантури, спочатку при Чернігівському філіалі Українського науково-дослідного інституту землеробства (м. Чернігів)

за спеціальністю «Зоогієна», а потім до аспірантури Цілиноградського сільськогосподарського інституту (м. Цілиноград, нині Астана, Казахстан). Після захисту кандидатської дисертації (Киргизький сільськогосподарський інститут) у 1966 р. йому присуджено науковий ступінь кандидата ветеринарних наук, а у 1967 р. присвоєно вчене звання доцента. Працював у Цілиноградському сільськогосподарському інституті (Казахстан) асистентом, старшим викладачем, доцентом, деканом зоотехнічного і ветеринарного факультетів. З великою вдячністю Микола згадує свого наукового керівника Володимира Фадійовича Матусевича. Саме під його керівництвом він виконав і успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук.

1977 р. за конкурсом обраний на посаду доцента кафедри годівлі сільськогосподарських тварин у Дніпропетровському сільськогосподарському інституті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет). З цього часу розпочалася нова сторінка у його біографії. З 1983 року очолює створену ним на факультеті ветеринарної медицини нову кафедру зоогієни, основ ветеринарії і ветеринарного акушерства. Саме на цій кафедрі зростає його потенціал як науковця. Досить плідними виявились наукові розробки щодо вивчення механізму дії гумату натрію і мікробного каротину, проведено широке впровадження цих препаратів у промислових тваринницьких комплексах Дніпропетровської області, здійснені глибокі дослідження природної стійкості організму тварин при різних технологіях утримання. 1988 р. успішно захистив докторську дисертацію за спеціальністю «гігієна сільськогосподарських тварин (зоогієна)» та присуджено науковий ступінь доктора ветеринарних наук, а в 1989 році присвоєно вчене звання професора.

З 1993 по 1998 рік працював завідувачем кафедри сільськогосподарської радіоекології Житомирської агроєкологічної академії (нині Національний агроєкологічний університет). де заснував та очолив нову кафедру сільськогосподарської радіоекології, яка неодноразово відзначалася однією з найкращих в академії. Після аварії на Чорнобильській АЕС Житомирщина найбільш постраждала від радіонуклідного забруднення. Вивчення природної стійкості організму сільськогосподарських тварин за таких агресивних умов довкілля було на той час державним завданням першочергової ваги.

З 1998 року професор Микола Петрович Високос знову працює в стінах своєї альма-матер – Дніпропетровського державного аграрного університету на посаді професора кафедри паразитології та інвазійних хвороб ветеринарного факультету, а з 2005 р. по 2021 р. – професор кафедри технології переробки продукції тваринництва біотехнологічного факультету Дніпропетровського ДАУ (нині Дніпровського державного аграрно-економічного університету).

Микола Петрович – досвідчений фахівець, його фундаментальні наукові розробки присвячені теоретичним і прикладним дослідженням імунологічного статусу природньої резистентності тварин за умов радіаційного забруднення, розробленню системи санітарних заходів утримання худоби. Свою наукову діяльність Микола Петрович присвятив також вивченню особливостей формування та прогнозування неспецифічної резистентності організму великої рогатої худоби, дії абіотичних і біотичних факторів зовнішнього середовища та дослідженню впливу коригуючих заходів на цей процес.

У науковій спадщині професора М. П. Високого понад 300 наукових робіт, у тому числі три монографії, підручник «Гігієна тварини», «Довідник з гігієни тварин», навчальні посібники «Зооекологія», «Екологія», «Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин, він має авторські свідоцтва на винаходи, патенти. Микола Петрович приділяє значну увагу підготовці та атестації наукових кадрів, ним підготовлено 7 кандидатів наук.

За результатами впровадження наукових розробок у виробництво неодноразово був нагороджений дипломами і медалями Виставки досягнень народного господарства. За вагомий внесок у розвиток науки і сільськогосподарського виробництва у 1997 р. йому було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»; нагороджений Почесною грамотою Ради Міністрів СРСР, срібною медаллю ВДНГ. Микола Петрович був членом експертної комісії Вищої атестаційної комісії України зі спеціальності «Гігієна сільськогосподарських тварин і санітарія», членом спеціалізованих рад із захисту дисертацій, радником Комісії Верховної Ради з питань з питань екології у тваринництві.

Інформацію отримано від Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ ВЧЕНИХ В ІСТОРІЇ Дніпровського державного аграрно-економічного університету в 2026 році

ЛЮТИЙ

120 років з дня народження

БЕКАРЕВИЧА Миколи Омеляновича

*Вчений у галузі ґрунтознавства та
рекультивуації техногенно порушених земель,
доктор сільськогосподарських наук, професор*

Народився 11 лютого 1906 р. у м. Замосць (Люблінське воєводство, Польща) у сім'ї священника. Після закінчення у 1931 р. Тбіліського лісотехнічного інституту працював ґрунтознавцем в Українському меліоративному союзі (Харків), старшим науковим співробітником-ґрунтознавцем в Українському НДІ сільськогосподарської меліорації (Одеса, 1931–1935 рр.), в Азербайджанському НДІ бавовнярства (1935–1941рр.). У ці роки він виконав значне дослідження з вивчення ґрунтів Ширванської низовини для сільськогосподарського районування цієї території, розробив заходи щодо підвищення родючості коркуючих ґрунтів в умовах Азербайджану. За дослідження на тему «Ґрунтово-агротехнічні зони низовини Азербайджанської РСР» у 1941 році М. О. Бекаревичу присуджено науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук. У роки Другої світової війни (1941–1944 рр.) працював ґрунтознавцем, агрономом у Дагестані і Азербайджані.

У Дніпропетровському сільськогосподарському інституті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет) працював з 1944 р. по 1982 р. на посаді завідувача кафедри ґрунтознавства, потім професором кафедри ґрунтознавства та екології (1982-1996 рр.). Одночасно у 1955–1959 рр. був заступником директора інституту, а з 1961 р. по 1966 р. – деканом агрономічного факультету ДСГІ.

У 1956 р. М. О. Бекаревич захистив докторську дисертацію на тему: «Ґрунтова кірка Ширванського степу та заходи боротьби з нею в умовах зрошення» та йому було присуджено науковий ступінь доктора

сільськогосподарських наук. Микола Омелянович очолив широкомасштабне вивчення ґрунтового покриву і складання ґрунтових карт Дніпропетровської області. Ці роботи започаткували наукове забезпечення агропромислового комплексу, сприяли підвищенню продуктивності сільського господарства. У середині 50-х рр. розроблено й упроваджено у виробництво заходи боротьби з ґрунтовою кіркою в умовах зрошування. Такі роботи науковці виконували під керівництвом проф. М. О. Бекаревича. Він керував також і складанням проєкту будівництва ставків у регіоні.

Працюючи тривалий період з 1944 р. по 1982 р. завідувачем кафедри ґрунтознавства, професор М. О. Бекаревич постійно піклувався про зміцнення матеріальної бази кафедри, підвищення якості науково-педагогічного складу кафедри, про змістовність навчального процесу. Микола Омелянович – учений-ґрунтознавець, засновник і науковий керівник Проблемної лабораторії з рекультивації земель (1978–1996 рр.). 1962 р. під керівництвом проф. М. О. Бекаревича розпочато наукові дослідження з біологічної рекультивації порушених земель. У 1976 році на Всесоюзній конференції з охорони природи професор М. О. Бекаревич оприлюднив результати наукової роботи. За результатами цієї конференції було прийнято спеціальне рішення державних керівних установ про відкриття при Дніпропетровському сільськогосподарському інституті єдиної в країні Проблемної лабораторії з рекультивації земель, яка фінансувалася окремою статтею в бюджеті держави. На порушених землях Орджонікідзевського гірничо-збагачувального комбінату було створено перший у державі науково-дослідний стаціонар із рекультивації земель. Проблемна лабораторія з рекультивації земель при ДСГІ мала розгалужену мережу наукових дослідних полів. Сформовано нове уявлення про родючість гірських порід, розроблено еколого-біологічну класифікацію гірських порід і еколого-трофічну класифікацію рослин, методологію створення техногенних ґрунтів. Найважливішим результатом проведених досліджень стало встановлення родючості у гірських порід і своєрідність його прояви по відношенню до різних груп рослин. Воно суттєво відрізняється від родючості ґрунтів, особливо чорноземів.

Він вперше використав і обґрунтував термін «рекультивація». М. О. Бекаревичу належить ідея створення в техногенних ландшафтах більш родючих земель, ніж вони були на початок гірських розробок («ефект професора Бекаревича»). Реалізація цієї ідеї досягається за рахунок підвищеної потужності насипного гумусового шару ґрунту та пристрою під ним двоярусної підстилаючої основи, що складається з лісоподібних суглинків та водотривких нефітотоксичних та незасолених глин. Реальність формування триярусного ґрунтового покриву підтвердилася багаторічними даними науково-виробничих

дослідів. Він запропонував також новий метод визначення водостійкості структури у ґрунті з несприятливими фізичними властивостями.

Дослідницьку роботу виконували на опорних стаціонарах у Нікопольському марганцево-рудному й Криворізькому залізорудному басейнах, Вільногірському родовищі кольорових металів, на шахтах Західного Донбасу, піщаних масивах у Царичанському районі, екологічному полі гоні навчально-дослідного господарства СГІ.

Комплексні багаторічні дослідження колективу вчених Дніпропетровського СГІ під керівництвом професора М. О. Бекаревича, розроблені на рекультивованих землях технології світового, рівня дали змогу відтворити на місці вироблених порід кар'єрів сільськогосподарські угіддя та перетворити їх на продуктивні землі.

Професор М. О. Бекаревич неодноразово був учасником міжнародних конгресів, симпозіумів, конференцій із питань збереження та охорони ґрунтів, рекультивації порушених земель у Польщі, Чехословаччині, Болгарії та інших країнах. Наукові дослідження наукової школи з рекультивації земель, порушених відкритими гірничими роботами, заснованої д. с.-г. н., проф. М. О. Бекаревичем, одержали національне й світове визнання. Результати наукових досліджень демонструвалися на державних і зарубіжних виставках у рамках реалізації міжнародних угод, а наукові стаціонари ДДАЕУ з рекультивації відвідали делегації вчених Великої Британії, США, Швеції, Німеччини, учасники Всесвітнього геологічного конгресу й X Міжнародного конгресу ґрунтознавців. Основні результати досліджень були представлені на міжнародних виставках – у м. Спокан, США (1974 р.); у Будапешті, Угорщина (1980 р.), Болгарії, Польщі, Естонії, інших багатьох містах світу і держави, на ВДНГ, де отримали золоту, срібну та бронзову медалі (1974, 1976, 1989 рр.).

Він створив наукову школу ґрунтознавців-екологів (три доктори наук, сім кандидатів наук), опублікував понад 160 наукових робіт, 20 із них надруковані в Китаї, Німеччині, Болгарії, Польщі, Угорщині, Румунії. Науково-дослідницька робота Миколи Омеляновича нерозривно пов'язана із його постійною педагогічною діяльністю. У вищій школі Микола Омелянович працює з 1944 року. Протягом півстолітнього періоду він беззмінно читав курси ґрунтознавства, геології та агрометеорології. Крім того, тривалий час викладав ґрунтознавство на біологічному та географічному факультетах Дніпропетровського державного університету, з яким його пов'язувала творча та особиста дружба з відомим геоботаніком, лісівником та екологом, доктором біологічних наук, професором Олександром Люціановичем Бельгардом – учнем академіка Г. М. Висоцького. Обидві наукові школи – професора М. О. Бекаревича і професора О. Л. Бельгарда вже у 60-ті роки здобули широку

популярність і визнання. Дніпропетровський сільськогосподарський інститут виділявся науковими дослідженнями в галузі агроекології та сільськогосподарської рекультивації (польові, лікарські та плодові культури, виноградна лоза та ягідники), а Дніпропетровський державний університет у галузі біогеоценології та лісової рекультивації.

Микола Омелянович був яскравим лектором, легко і вільно, без конспектів, переконливо викладав матеріал, супроводжуючи його великою кількістю яскравих прикладів. Часто свої лекції він починав із подиву, а потім у процесі читання зачаровував студентів послідовністю, логічністю викладу та обґрунтованими висновками. М. О. Бекаревич був переконаний у плідності та корисності у вищій школі студентської науки. Він залучав студентів до науково-дослідної роботи, для великомасштабних ґрунтових обстежень (експедицій), що супроводжуються складанням ґрунтових планів, агрохімічних картограм та систем господарювання; для роботи техніками та лаборантами на науково-дослідних стаціонарах та дослідних полях з рекультивації земель. Працюючи з аспірантами та здобувачами, Микола Омелянович завжди прагнув надати їх тематиці комплексності та системності, пробудити у них ініціативу до творчого наукового пошуку, пропонуючи великий обсяг роботи, включаючи лабораторні аналізи, вегетаційні, лабораторно-польові та польові дослідження, ґрунтові, геологічні та геоботанічні дослідження. Багато з його аспірантів та студентів продовжили його справу, у подальшому серед них відомі вчені, академіки, доктори та кандидати наук, державні діячі і хлібороби, які завжди з турботою піклувалися про збереження землі.

За вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців для агропромислового комплексу Миколу Омеляновича було нагороджено Почесною грамотою Президіума Верховної Ради УРСР. За успішну розробку системи заходів з охорони ґрунтів, рекультивації порушених земель та впровадження у виробництво професор М. О. Бекаревич нагороджений орденом «Знак Пошани, орденом Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями. Микола Омелянович – лауреат Премії Ради Міністрів СРСР, яка була присуджена науковцям ДСГІ за розробку та впровадження високоефективних методів та технологічних схем рекультивації порушених земель, що забезпечують їх раціональне використання у народному господарстві та захист навколишнього середовища. Він також лауреат премії Міністерства вищої та середньої освіти СРСР.

Микола Омелянович Бекаревич – засновник нового наукового спрямування – біологічна рекультивація земель (оптимізація техногенних ландшафтів), учений, який збагатив науку працями першорядної теоретичної та практичної значущості. У науковому світогляді М. О. Бекаревича було

закладено міцний фундамент творчої діяльності – бажання в найкоротші терміни техносферу перетворити на ноосферу передати знання студентам та аспірантам, зберегти землю та виховати талановитих господарів.

Помер 12 травня 1996 року.

БЕРЕЗЕНЬ

50 років з дня народження
ДЕМЧУК Наталії Іванівни

*Вчена у галузі економіки, розробки
інвестиційної діяльності підприємств,
доктор економічних наук, професор*

Народилася 26 березня 1976 року у м. Дніпропетровськ. Після закінчення середньої школи з 1993 по 1997 рік навчалася в Дніпропетровському фінансово-економічному коледжі за освітньо-професійною програмою «Економіка» професійного спрямування «Фінанси і кредит» спеціалізація «Податки і оподаткування».

У 1997-1999 роках навчалась в Дніпропетровському державному університеті та отримала вищу освіту за спеціальністю «Фінанси і кредит» та здобула кваліфікацію економіста.

У 1999 році почала свою практичну діяльність у Національній гірничій академії України на посаді викладач-стажист кафедри економічного аналізу та фінансів. За роки плідної праці у 2007 році захистила кандидатську дисертацію та отримала звання кандидата економічних наук.

З 2007 р. по 2020 р працювала в Дніпропетровському державному аграрному університеті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет) на посаді доцента кафедри фінансів. У 2010 році отримала звання доцента.

У 2009 році закінчила «Класичний приватний університет» та отримала другу вищу освіту за спеціальністю «Адміністративний менеджмент» та здобула кваліфікацію менеджера (управителя) з адміністративної діяльності.

У 2014 році захистила докторську дисертацію, вчене звання професора отримала в 2015 році.

З 2014 по березень 2020 року працювала на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування ДДАЕУ на посаді професора. Також Наталія Іванівна мала практичний досвід роботи в банківській сфері, де вона працювала за сумісництвом на посаді головного спеціаліста Управління грошового обігу та касових операцій ПАТ «АКТАБАНК», а також з 2015 по 2016 рік була членом Наглядової ради ПАТ «ФІНЕКСБАНК».

Наукові дослідження Наталії Іванівни були присвячені вивченню інвестиційної діяльності підприємств, зокрема в аграрній сфері. Визначальними питаннями, які також нею досліджувалися були діагностика фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання та стратегічне планування, управління ризиками, резерви банків, управління фінансово-економічною безпекою підприємств, інноваційні методи у викладанні економічних дисциплін та інші.

Була науковим керівником аспірантів і здобувачів, шестеро з яких захистили кандидатські дисертації та один докторську дисертацію.

За життя опублікувала понад 300 наукових та навчально-методичних робіт, у тому числі навчальні посібники, серед яких 10 авторських свідоцтв на твори та 11 патентів на корисні моделі. Серед навчальних та наукових видань: «Формування структурно-інвестиційної політики в промисловості»: моногр., (2009) (співавт.), «Стратегічне планування та розвиток інвестиційної діяльності харчових підприємств» (2013), «Еволюція підходів до сутності інвестицій та теоретико-методичний інструментарій оцінки їх ефективності» (2013), «Теорія економічного аналізу»: навч. посіб., (2014) (співавт.), «Фінансовий менеджмент у банку»: навч. посіб., (2016) (співавт.), «Банківські операції»: навч. посіб., (2017), (співавт.), «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки»: навч. посіб., (2018), (співавт.), «Маркетинг закупівель : навч. посіб., (2019) (співавт.), «Стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів в умовах сталого розвитку регіону»: моногр., (2019). Результати наукових досліджень професора Наталії Іванівни Демчук мають як теоретичне, так і практичне значення Її ім'я внесене до енциклопедичного видання «Енциклопедія Сучасної України».

Померла 28 березня 2020 року

ТРАВЕНЬ

80 років з дня народження

ПАНЧЕНКА Анатолія Миколайовича

*Вчений у галузі машинобудування, конструювання
сільськогосподарських машин,
доктор технічних наук, професор*

Народився 9 травня 1946 року в м. Челябінськ у сім'ї службовця. У 1969 році закінчив Туркменський політехнічний інститут (Ашгабад). Після його закінчення Анатолію Миколайовичу було запропоновано викладацьку роботу на кафедрі будівельно-дорожніх машин, де він працював на посадах старшого викладача, доцента, завідувача кафедри з 1969 по 1984 роки. У 1979 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження технології укладання гравійно-піщаного фільтра під час будівництва закритого дренажу в зоні зрошення» та присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук, а у 1990 р. присвоєно вчене звання доцента по кафедрі сільськогосподарських машин. У 1984–1992 він проводив науково-педагогічну діяльність на посаді старшого викладача, доцента у Вінницькій філії Української сільськогосподарської академії.

У 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему «Теорія та розрахунок бункерів пошарового розподілу сипучих зв'язуючих матеріалів» та йому було присуджено науковий ступінь доктора технічних наук. Після її захисту був обраний у 1992 р. за конкурсом на посаду завідувача кафедри сільськогосподарських машин Дніпропетровського державного аграрного університету (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет).

У 1993 р. Анатолію Миколайовичу було присвоєно вчене звання професора по кафедрі сільськогосподарських машин. Працюючи тривалий період з 1992 р. по 2002 р. завідувачем кафедри сільськогосподарських машин, професор А. М. Панченко постійно піклувався про зміцнення матеріальної бази кафедри, підвищення якості науково-педагогічного складу кафедри, про змістовність навчального процесу.

Анатолій Миколайович був талановитим педагогом, високоінтелектуальною людиною, яка, крім спеціальних професійних знань, несла в аудиторію культуру, оптимістичне сприйняття життя, інтерес до науки.

Професор А. М. Панченко відомий як вчений-теоретик у галузі подрібнення матеріалів. Він зробив великий науковий внесок в теорію розпушування ґрунту, витоку сипучих матеріалів крізь отвори бункерних систем. Проводив глибокі дослідження з аналізу конструкцій картоплекопачів, з теорії підкопувальних робочих органів, розробив модель ґрунту та взаємодії бульб картоплі з ґрунтом, критерії якості розпушення і виносу бульб на денну поверхню ґрунту різними способами його руйнування тощо.

За час роботи в Дніпропетровському агроуніверситеті під його безпосереднім керівництвом створені принципово нові види сільськогосподарських машин: нова конструкція чизель-плуга та роторний культиватор, робочі органи яких проектувались на підставі теорії математичного моделювання, взаємодії ріжучого периметра довільної геометричної форми з ґрунтом та була виготовлена експериментальна партія цих машин. Розроблено також картоплекопачі для викопування картоплі без підйому ґрунту, високошвидкісні кореневикопувачі тощо.

Під його науковим керівництвом захищено 5 кандидатських та одна докторська дисертацій. Анатолій Миколайович підготував і видав 7 монографій, 4 підручники, понад 200 наукових робіт, отримав 12 авторських свідоцтв на винаходи та патентів. Основні його наукові публікації: «Практикум по сельскохозяйственным и мелиоративным машинам» Раздел «Мелиоративные машины»: навч. посіб. (1993), «Аналитический метод определения тяговых сопротивлений почвообрабатывающих и землеройных машин и сценка их эффективности для энергосберегающих технологий: навч. посіб. (1995) (у співавт.), «Повышение работоспособности бункеров послойного распределения сыпучих связных материалов сельскохозяйственных и мелиоративных машин»: навч. посіб. (1995), «Теория и расчет сельскохозяйственных машин»: практикум (2002) та ін.

Із 1997 по 2002 р. професор А. М. Панченко входив до складу експертної ради ВАК України з сільськогосподарського машинобудування, був членом спеціалізованих вчених рад зі захисту докторських та кандидатських дисертацій по спеціальності «сільськогосподарські та меліоративні машини».

За вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців для агропромислового комплексу професора А. М. Панченко нагороджено знаком «Відмінник аграрної освіти». Його ім'я внесено до енциклопедичного видання «Енциклопедія Сучасної України».

Помер 17 листопада 2002 року.

ЧЕРВЕНЬ

85 років з дня народження

ШЕМАВНЬОВА Володимира Ілліча

*Вчений у галузі овочівництва та насінництва
сільськогосподарських культур,
кандидат біологічних наук, професор,
академік Академії наук вищої освіти України*

Народився 18 червня 1941 р. у с. Осовець Кричевського району Могилевської області (Білорусь) у селянській родині.

Свою трудову діяльність розпочав у 1960 р. на посаді машиніста на будівництві Придніпровської ГРЕС. У 1970 р. закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут за фахом «учений агроном». У 1970-1972 рр. працював старшим агрономом у колективному господарстві Кричевського району Могилевської області (Білорусь).

1972–1974 рр. навчався в аспірантурі Дніпропетровського СГІ за спеціальністю «овочівництво», після закінчення якої захистив дисертацію.

У 1974 р. розпочав науково-педагогічну діяльність на посаді старшого викладача кафедри селекції і насінництва Дніпропетровського СГІ (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет). У 1985 р. Володимиру Іллічу була присуджена наукова ступінь кандидата біологічних наук, у 1988 р. присвоєно вчене звання доцента по кафедрі селекції і насінництва, а у 1996 р. присвоєно вчене звання по кафедрі селекції і насінництва. Все своє життя з 1972 р. по 2008 р. Володимир Ілліч працює у рідній Альма матер, спочатку був аспірантом, потім працював старшим викладачем, доцентом, професором кафедри селекції та насінництва, потім кафедри зберігання і переробки сільськогосподарської продукції, створеної з ініціативи В. І. Шемавньюва, ректором університету, професором кафедри селекції і насінництва.

Із 1974 по 2001 рік Володимир Ілліч – голова об'єднаного профспілкового комітету Дніпропетровського агроуніверситету, член обкому та президії профспілки працівників агропромислового комплексу, член координаційної ради центру наукового забезпечення АПК Дніпропетровської області.

Із січня 2001 року по 2007 рік – ректор Дніпропетровського державного аграрного університету. За період його роботи на посаді ректора приділяв увагу якісному розвитку напрямів діяльності університету, питанням соціального розвитку колективу, оновленню матеріально-технічної бази, проведенню ремонтів навчальних приміщень, студентських гуртожитків, музею історії університету та виставкової зали, наукової бібліотеки. Створено інститути післядипломної освіти та довузівської підготовки, Навчально-науковий інститут економіки, Інститут біотехнології та здоров'я тварин, Центр дорадництва. Було відкрито нові спеціальності: на агрономічному факультеті – «Технологія зберігання та переробки зерна», «Садове-паркове господарство», на економічному факультеті – «Маркетинг» та «Фінанси», на еколого-меліоративному факультеті – «Екологія», «Охорона навколишнього середовища». Помітно зріс склад науково-педагогічних працівників, які мали наукові ступені та вчені звання; у декілька разів зросло надходження коштів на рахунок агроуніверситету, який працював за планами і програмами з підготовки фахівців, що відповідали європейським стандартам; лекційні аудиторії було обладнано мультимедійною технікою.

Напрямок наукових досліджень професора В. І. Шемавн'юва – «Еколого-біологічні особливості росту розвитку та продуктивності агроценозів ранньої картоплі, овочів у степовій частині України». Ним було запропоновано систему впливу на агроценоз, методи захисту сільськогосподарських культур, що дозволило підвищити якісні насінницькі властивості культур.

За результатами наукових досліджень Володимир Ілліч опублікував понад 150 наукових і науково-методичних робіт, у тому числі монографії, довідникові видання, навчальні посібники: «Культура картоплі в Степу України», «Довідник овочівника», «Практикум з овочівництва», «Технологія переробки плодів і овочів», «Овочівництво», «Овочівництво відкритого ґрунту», «Насінництво польових культур», «Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва» та ін.

Враховуючи вагомий внесок професора В. І. Шемавн'юва у вирішенні екологічних проблем Придніпровського регіону і підготовку кадрів екологічного спрямування, у 2001 році Українська екологічна академія наук обрала його дійсним членом (академіком). Наступного року Володимира Ілліча обрано дійсним членом (академіком) Академії наук вищої школи України.

За значний внесок у підготовку кваліфікованих фахівців, активне впровадження сучасних педагогічних технологій, високу професійну майстерність Володимир Ілліч відзначений подяками та державними відзнаками. Йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України», він нагороджений орденами «За заслуги» 2 та 3-го ступенів,

нагрудним знаком «Відмінник аграрної освіти» 2 та 3-го ступенів, відзнакою «Відмінник освіти та науки України», Почесною грамотою Кабінету Міністрів, Почесною грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед Українським народом», Знаком пошани Міністерства аграрної політики України, Подякою Дніпропетровської облдержадміністрації «За розвиток регіону», Почесною відзнакою Федерації профспілок України, пам'ятною медаллю « За вірну службу рідному місту», Дипломом лауреата нагороди Ярослава Мудрого за значний здобуток у галузі науки і техніки.

Помер 28 грудня 2018 року.

ЛИПЕНЬ

90 років з дня народження

ЧАБАНА Іллі Павловича

*Вчений у галузі плідівництва та рекультивації
техногенно порушених земель, кандидат
сільськогосподарських наук, професор*

Народився 21 липня 1936 р. у с. Богданівка Межівського району Дніпропетровської області в родині селян. У 1959 році з відзнакою закінчив агрономічний факультет Дніпропетровського сільськогосподарського інституту. У роки навчання брав активну участь в роботі студентського наукового гуртка при кафедрі ґрунтознавства, яку в ті роки очолював професор М. О. Бекаревич. Під час літніх практик працював у складі ґрунтової партії, яка займалась обстеженням ґрунтів і складанням ґрунтової карти Нікопольського району, результати доповідались на студентській науковій конференції і були відзначені першою премією. На підставі проведеного експедиційного обстеження ґрунтів була захищена дипломна робота.

Свою трудову діяльність розпочав на посаді агронома у Нікопольському районі Дніпропетровської області. У 1963–1966 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі ґрунтознавства Дніпропетровського СГІ. Темою його досліджень було створення і функціонування садових агроценозів на еродованих ґрунтах. 1968 року одним із перших учнів професора Миколи Омеляновича Бекаревича

захистив кандидатську дисертацію та йому було присуджено науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук. У 1970 р. було присвоєно вчене звання доцента по кафедрі ґрунтознавства, а у 1990 р. присвоєно вчене звання професора по кафедрі ґрунтознавства. Науковий напрям досліджень – екологія плодкових і ягідних культур, садопридатність еродованих і порушених ґрунтів.

Вся науково-педагогічна діяльність Іллі Павловича була пов'язана з Дніпропетровським сільськогосподарським інститутом (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет)). Протягом 1966–1970 рр. він працював асистентом, в 1970–1990 рр. – доцентом; з 1990 по 2001 рр. професором кафедри ґрунтознавства і екології. З 2001 року по серпень 2014 р. – професором кафедри селекції і насінництва. Протягом 17 років з 1971 по 1988 рік обирався на посаду декана агрономічного факультету. З березня 1988 року по серпень 2004 року працював проректором з наукової роботи. Входив до складу вченої ради, виборчих органів громадських організацій сільськогосподарського інституту, організував і координував впровадження навчально-наукових програм та нових напрямів наукових досліджень.

Ілля Павлович – один з організаторів унікального Орджонікідзевського науково-дослідного стаціонару з рекультивації посттехногенних ландшафтів, який науковою спільнотою визнано світовим стандартом рекультивації порушених земель. З дослідними плантаціями плодкових культур на рекультивованих землях, які вперше на території тодішньої держави були закладені І. П. Чабаном, мали можливість ознайомитись науковим делегаціям понад 25 країн Європи, Азії і США. На основі багаторічних досліджень І. П. Чабаном розроблено, апробовано і рекомендовано нові моделі рекультивованих ґрунтів для створення садових агроценозів на порушених землях.

Ілля Павлович визначив асортимент плодово-ягідних рослин, едафічно й ценотично пристосованих до специфічних умов штучних едафотопів. Залежно від складу та властивостей за ступенем садопридатності розкривні гірські породи поділив на три групи: придатні, обмежено придатні, непридатні. Розробив технологію створення плодово-ягідних насаджень на рекультивованих землях, яка забезпечує високі врожаї яблук, черешень, вишень, слив, порічок та чорної смородини.

За результатами досліджень опубліковано понад 150 наукових робіт. Наукові розробки І. П. Чабана були широко представлені на ВДНГ, неодноразово одержували високі нагороди.

За значний внесок у підготовку кваліфікованих фахівців, активне впровадження сучасних педагогічних технологій, гідну громадянську позицію, високу професійну майстерність Ілля Павлович відзначений подяками та державними відзнаками. Він – Заслужений працівник вищої школи Української

РСР, академік Української екологічної академії, Почесний ґрунтознавець і член Українського товариства ґрунтознавців та агрохіміків (УТГА), лауреат Премії Ради Міністрів СРСР, яка була присуджена науковцям ДСГІ за розробку та впровадження високоефективних методів та технологічних схем рекультивації порушених земель. Він нагороджений також орденом «За заслуги» III ступеня, медаллю «За трудову відзнаку». Із 2008 року очолював ветеранську організацію університету.

Помер 19 січня 2020 року.

СЕРПЕНЬ

90 років з дня народження

МАСЮКА Миколи Трохимовича

Вчений у галузі ґрунтознавства та рекультивації техногенно порушених земель, природовідтворення агроландшафтів, доктор біологічних наук, професор, академік УААН

Народився 13 серпня 1936 року в м. Часів Яр Донецької області. Після закінчення Близнюківської середньої школи (Харківська область) навчався з 1954 р. по 1959 р. на агрономічному факультеті Дніпропетровського сільськогосподарського інституту. З другого курсу брав активну участь в ґрунтовій експедиції, якою керував професор, завідувач кафедри ґрунтознавства Микола Омелянович Бекаревич. У період цієї експедиції було досконало вивчено ґрунтовий покрив Нікопольського району Дніпропетровської області, а за результатами досліджень його було відзначено Почесною грамотою Міністерства вищої освіти СРСР.

Свою трудову діяльність розпочав головним агрономом колективного господарства у с. Павлопілья Нікопольського району Дніпропетровської області (1959–1962 рр.). Потім навчався в аспірантурі ДСГІ за спеціальністю «ґрунтознавство» (1962–1965 рр.), працював асистентом, викладачем, доцентом кафедри землеробства (1965–1982 рр.), завідувачем кафедри ґрунтознавства, пізніше кафедри ґрунтознавства та екології (1982-2000 рр.), проректором з

наукової роботи (1979–1987 рр.). З 1987 р. – ректор Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, а з 1991 р. по 2000 р. – ректор Дніпропетровського державного аграрного університету (нині Дніпровський державний аграрно–економічний університет).

Микола Трохимович Масюк – видатний вчений зі світовим визнанням, висококваліфікований педагог, знаний агроеколог, один із засновників нового наукового напрямку досліджень.

Об'єктом досліджень стали порушені землі Нікопольського марганцеворудного басейну. Спочатку було вивчено саме зарощування різновікових техногенних відвалів, придатних для використання при дослідженні, склад і властивості основних гірничих порід, які прикривають марганцеворудний пласт, розроблені агротехнічні основи рослин-піонерів з вираженим середоутворюючим ефектом, розроблені основи конструювання техногенних едафотопів різного господарського використання. У 1962 році Микола Трохимович заклав перші польові досліди з сільськогосподарськими культурами на дослідному полі по сільськогосподарській рекультивациі земель, яке було створено спільними зусиллями Дніпропетровського сільськогосподарського інституту і Орджонікідзевського гірничо-збагачувального комбінату на відпрацьованій частині Олександрівського марганцеворудного кар'єру під керівництвом професора М. О. Бекаревича.

Основні науково-практичні положення першого етапу досліджень викладені у кандидатській дисертації «Изучение растительности, пород и образующихся почв на участках открытых разработок в Никопольском марганцеворудном бассейне» на здобуття наукового ступеню кандидата біологічних наук за спеціальністю «біологія», яку Микола Трохимович успішно захистив у 1969 році.

У 1981 році він захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню доктора біологічних наук за спеціальністю «Екологія» та тему: «Эколого-биологические основы сельскохозяйственной рекультивации в техногенных ландшафтах Степной зоны Украины». Ним вивчено 127 видів місцевої флори, яка спонтанно розповсюджується на виробничих відвалах і териконах шахт, 32 види сільськогосподарських культур, 15 видів лікарських рослин, які досліджувались на 22 гірничих породах. Микола Трохимович сформулював теоретико-методологічне уявлення про родючість біогеоценотичної системи, її екологічний об'єм і біотичну ємність, розширив і поглибив зміст терміну «агроекосистема», виявив и описав більше 10 еколого-біологічних ефектів в техногенних екосистемах. Розроблена професором М. Т. Масюком еколого-біологічна класифікація гірничих порід і еколого-трофічна класифікація рослин увійшли окремими розділами в підручники по ґрунтознавству і землеробству.

На підставі цих класифікацій проектувальниками розробляються раціональні технології створення рекультивованих земель (на гірничотехнічному етапі) та їх використання (на біологічному етапі).

Ним уперше сформульовано теоретико-методологічне уявлення про родючість біогеоценотичної системи, її екологічний об'єм і біотичну ємність, описані еколого-біологічні ефекти в техногенних екосистемах, розроблена еколого-біологічна класифікація гірських порід і еколого-трофічна класифікація рослин.

М. Т. Масюком досліджені екологічні ресурси і продуктивність агроценозів в Дніпропетровській області, аналіз і узагальнення яких дали можливість виділити на її території три агроекологічні зони (пшенична, кукурудзяна, змішана) і сім підзон. Із його ініціативи і безпосередньої участі в 1991 році Дніпропетровський сільськогосподарський інститут отримав статус Дніпропетровського державного аграрного університету в числі шести найкращих із 104 на той час існуючих сільськогосподарських інститутів.

Значну увагу М. Т. Масюк як ректор приділяв новим формам організації навчального процесу, оснащенню наукових та навчальних лабораторій сучасним обладнанням, організації науково-дослідного Інституту агроекології ДДАУ (1991 р.), створенню науково-дослідних стаціонарів з рекультивації земель у гірничодобувних регіонах європейської чорноземної зони СРСР. Дніпропетровський державний аграрний університет, очолюваний М. Т. Масюком, успішно пройшов державну атестацію і одержав вищий – четвертий рівень акредитації. Університет визнано на урядовому рівні провідним серед споріднених вищих навчальних закладів України.

М. Т. Масюк вів велику громадсько-наукову діяльність, він був головою секції Придніпровського наукового центру НАН України, членом спеціалізованої наукової ради при Дніпропетровському держуніверситеті за спеціальністю «Екологія», головою спеціалізованої наукової ради Дніпропетровського державного аграрного університету по захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальністю «Загальне землеробство і екологія», членом наукової ради Академії наук УРСР з оптимізації техногенних ландшафтів, головою Дніпропетровського відділення Всесоюзного товариства ґрунтознавців, членом Головної ради і Президії ВАК України, членом комісії з розроблення проекту Національної програми охорони земель України на 1996-2005 роки.

Професор М. Т. Масюк – видатний вчений-еколог. Разом зі своїм учителем проф. М. О. Бекаревичем та професором О. О. Колбасіним академік М. Т. Масюк був співзасновником наукової школи з рекультивації техногенно

порушених земель. Він також засновник наукової школи з природовідтворення агроландшафтів.

Академік М. Т. Масюк самовіддано служив справі науки, розвитку університету, був талановитою і обдарованою особистістю з різнобічними інтересами, людиною невичерпної енергії і творчості та високої культури, прекрасним педагогом і наставником молоді, навчав та щедро ділився знаннями, духовністю, людяністю. Миколою Трохимовичем зроблено значний внесок у розвиток міжнародних зв'язків університету з університетами Європи та Америки. Він був Головою координаційної ради Трансєвропейського проекту Університету м. Кордови (Іспанія), Університету м. Плімуту (Великобританія) та Дніпропетровського ДАУ, відповідальний за відкриття нової спеціальності «Економіка навколишнього середовища» у ДДАЕУ. З 2002 р. в Університеті м. Кордоба (Іспанія) презентована та діє і понині Природознавча аудиторія імені академіка Миколи Масюка.

Його наукова спадщина складає понад 240 наукових робіт, із яких 32 видано за кордоном у матеріалах конгресів, з'їздів і симпозіумів. Ним опубліковано 9 монографій, навчальний посібник для студентів «Введение в сельскохозяйственную экологию», 3 навчальні посібники для вчителів, студентів, аспірантів «Фізична географія Дніпропетровської області», «Економічна географія Дніпропетровської області», «Фізична і економічна географія Дніпропетровської області». Теоретичні дослідження М. Т. Масюка сприяють успішному розвитку вчення академіка В. І. Вернадського про біосферу і ноосферу. Він відкрив перший закон біосфери.

Микола Трохимович був обраний академіком Української академії аграрних наук, Академії інженерних наук України, Нью-Йоркської академії наук та ін. Йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник вищої школи УРСР», він нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, «За заслуги» III-го ступеню та медалями. Микола Трохимович – Лауреат Першої премії Ради Міністрів СРСР, яка присуджена М. О. Бекаревичу, О. О. Колбасіну, М. Т. Масюку та ін., також Лауреат другої премії Мінвузу СРСР «За кращі наукові роботи у ВНЗ СРСР» за наукові дослідження «Біологічна рекультивация земель, порушених гірничими роботами у степовій зоні європейської частини СРСР». За досягнення і значний внесок у розвиток науки і суспільства Радою Біографічного інституту (США) академіка М. Т. Масюка визнано «Людиною року – 2000».

Помер 1 грудня 2000 року.

СЕРПЕНЬ

90 років з дня народження

ПАТРОВА Володимира Сергійовича

*Вчений у галузі зоотехнії та генетики
сільськогосподарських тварин, доктор
сільськогосподарських наук, професор*

Народився 9 серпня 1936 р. у с. Мала Данилівка Дергачівського району Харківської області. Після закінчення в 1959 р. Харківського зоотехнічного інституту працював зоотехніком у сільськогосподарських підприємствах Харківської області.

З 1962 по 1965 рік працював асистентом кафедри тваринництва Харківського зооветеринарного інституту, у 1965–1968 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі генетики і розведення сільськогосподарських тварин зооветеринарного інституту. Після захисту кандидатської дисертації у 1969 р. йому була присуджена наукова ступінь кандидата сільськогосподарських наук, а у 1975 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника по спеціальності «годовля сільськогосподарських тварин». У 1988 р. присвоєно вчене звання доцента по кафедрі «розведення і генетики сільськогосподарських тварин».

Із листопада 1969 р. по березень 1976 р. працював старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії, завідувачем відділу технології промислового свинарства Ярославського наукового дослідного інституту тваринництва, а з 1970 р. по 1976 р. завідував науковими галузевими лабораторіями, завідуючим відділом технології промислового свинарства цього інституту. Науково-педагогічну діяльність розпочав у 1976 р. на посаді доцента кафедри промислового тваринництва Тверського СГІ, далі працює на посаді проректора з наукової роботи цього ж навчального закладу

Із 1980 року – доцент, а потім професор кафедри розведення і генетики тварин Харківського зооветеринарного інституту. У 1994–2000 рр. – завідувач, професор кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин Дніпропетровського державного аграрного університету (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет).

В. С. Патров був фахівцем з високими професійними якостями, які поєднував з відмінною педагогічною майстерністю. У лекціях та на

лабораторних заняттях зі студентами широко і доречно використовував результати наукових досліджень свої, вітчизняних і зарубіжних авторів.

Професор В. С. Патров проводив значну наукову роботу. У 1991 р. Володимир Сергійович захистив за двома спеціальностями 06.02.04 та 06.02.02 докторську дисертацію «Розробка науково обґрунтованих методів технології вирощування ремонтного молодняку свиней з використанням кормів власного виробництва» та йому було присуджено науковий ступінь доктора сільськогосподарських наук. Вчене звання професора кафедри розведення і генетики Дніпропетровського державного аграрного університету було присуджено у 1996 р.

Володимир Сергійович опублікував понад 170 наукових робіт. Він – співавтор нового препарату – нітрогумінового стимулятора росту (нітрогумату амонію) для свиней. Очолював науково-дослідну роботу з виведення нового дніпропетровського типу свиней української м'ясної породи. Виїжджав у наукові відрядження в Ірландію та Венгрію. Підготував 4 кандидати наук, керував науковою роботою аспірантів та здобувачів. Був головою комісії Міністерства сільського господарства та продовольства України з апробації нової породи свиней.

Помер у 2001 році.

ВЕРЕСЕНЬ

80 років з дня народження

АНТОНЕНКА Петра Павловича

Вчений у галузі ветеринарної медицини, клінічної діагностики та внутрішніх хвороб тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 1 вересня 1946 р. у с. Писарівка Брянської області у селянській родині. Навчався у Новоукраїнському ветеринарному технікумі, що на Кіровоградщині та Трубчевському зооветтехнікумі. З 1968 по 1976 рр. — ветеринарний лікар господарств «Мирний» та «Уношевський» Брянської області, а з 1976 до 1988 рр. — господарства «Молочний» Донецької області. Без відриву від виробництва закінчив у 1975 р. Московську ветеринарну академію ім. К. І.

Скрябіна, а згодом вступив у заочну аспірантуру на кафедру внутрішніх незаразних хвороб тварин. У 1988 р. захистив кандидатську дисертацію та йому було присуджено науковий ступінь кандидата ветеринарних наук, а у 1991 р. присвоєно вчене звання доцента по кафедрі клінічної діагностики та внутрішніх хвороб сільськогосподарських тварин. З 1988 р. по 2020 р. Петро Павлович працює у Дніпропетровському державному аграрно-економічному університеті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет) на посаді асистента, старшого викладача кафедри клінічної діагностики, терапії, акушерства і хірургії. З 1990 по 2010 рр. — доцент кафедри клінічної діагностики та внутрішніх хвороб тварин, з 2012 р. по 2020 р. — професор кафедри. У 2009 р. Петро Павлович захистив докторську дисертацію «Теоретичне і експериментальне обґрунтування застосування фітопрепаратів для підвищення неспецифічного імунітету та продуктивності тварин», а у 2010 р. присуджено науковий ступінь доктора сільськогосподарських наук зі спеціальності «гігієна тварин та ветеринарна санітарія». Вчене звання професора кафедри клінічної діагностики та внутрішніх хвороб тварин присвоєно у 2012 р.

Основний напрям наукових досліджень — застосування біологічно-активних речовин рослинного походження для профілактики хвороб тварин, підвищення збереженості та неспецифічного імунітету. Професор Петро Павлович Антоненко спільно з Інститутом гастроентерології НАМН України розробив препарати рослинного походження для лікування та профілактики хвороб тварин, підвищення продуктивності і неспецифічного імунітету (Гастроацид, Фітопанк. Фітохол, Гумол та ін.). Ці препарати не мають побічних дій, комплексно впливають на нормалізацію життєдіяльності сільськогосподарських тварин. Результати досліджень успішно впроваджено у 30 господарствах України та інших країн. Отримав 14 патентів на винахід. Автор 2 монографій, 5 навчальних посібників, у тому числі 2 — з грифом МОН України, 1 підручника та понад 200 науково-методичних праць. Більше 20 років тісно співпрацює з Малою академією наук України. Під його керівництвом багато юних дослідників захистили наукові праці, та неодноразово були переможцями у Всеукраїнських конкурсах учнів МАН України. Співпрацював з міжнародним медичним центром «СмартМед» та іншими навчально-науковими закладами, входив до редколегії наукового вісника Дніпровського ДАЕУ та Науково-технічного бюлетеня НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК.

Професор П. П. Антоненко входив також до складу експертної ради ВАК України, був членом спеціалізованих вчених рад зі захисту докторських та кандидатських дисертацій з галузевих спеціальностей.

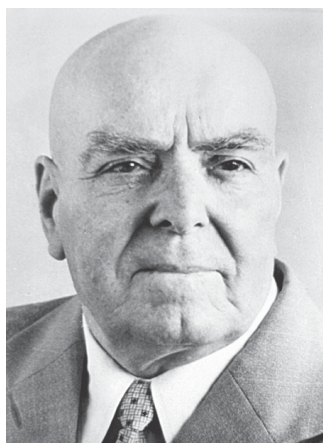
За вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців для агропромислового комплексу професора П. П. Антоненка нагороджено Почесними грамотами Міністерства аграрної політики та продовольства України, обласного управління сільського господарства Дніпропетровської облдержадміністрації, Малої академії наук України, нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти» та ін.

Помер 5 грудня 2025 року.

ЖОВТЕНЬ

120 років з дня народження

СЕЛЕХА Михайла Олексійовича

*Вчений у галузях скотарства та свинарства,
кандидат біологічних наук, професор*

Народився 12 жовтня 1906 року в селі Припутня Ічнянського району Чернігівської області у селянській родині. Після закінчення Ніжинської агрономічної школи з 1926 р. по 1929 р. навчався на зоотехнічному факультеті Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту. У 1929 році успішно закінчив інститут і отримав диплом зоотехніка-організатора.

З 1929 р. по 1932 р. працював окружним зоотехніком Прилуцького окружної колгоспної спілки. Одночасно у 1930-1932 рр. навчався в аспірантурі за спеціальністю «Розведення і генетика сільськогосподарських тварин») на зоотехнічному факультеті Київського зоотехнічного інституту (КЗІ). Тема наукової роботи молодого вченого була присвячена питанням «Розвитку молодняка від народження до кінця періоду зростання». Після закінченню аспірантури кваліфікаційна комісія Київського зоотехнічного Інституту своїм рішенням від 2 грудня 1932 року присвоїла Михайлу Олексійовичу вчене звання наукового співробітника в галузі генетики та селекції сільськогосподарських тварин.

У цей же період свого життя Михайло Олексійович зробив перші кроки в педагогічній діяльності, розпочавши викладання спеціальних дисциплін студентам Київського зоотехнічного інституту та слухачам курсів підвищення кваліфікації зоотехніків. Молодого і талановитого вченого залишають на роботі

в КЗІ, де він працював спочатку асистентом, потім доцентом кафедри генетики та розведення сільськогосподарських тварин Київського зоотехнічного інституту, заступником директора з навчальної роботи інституту.

У зв'язку з реорганізацією Київського зоотехнічного інституту він відповідав за переведення інституту у 1934 р. до Дніпропетровська, де на основі переведеного КЗІ створюється новий навчальний заклад – Дніпропетровський сільськогосподарських інститут. Із 1934 р. і до останніх днів свого життя Михайло Олексійович працював у Дніпропетровському сільськогосподарському інституті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет). На підставі постанови Ради народних комісарів УРСР від 19 червня 1934 року за № 589 з вересня 1934 по 5 листопада 1934 року М. О. Селех виконував обов'язки директора інституту, став його першим директором (1935 р.), його організатором, був деканом зоотехнічного факультету ДСПІ, заступником директора ДСПІ з навчальної частини, першим незмінним упродовж багатьох років завідувачем кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин. Талант керівника колективу молодих однодумців, високі організаторські здібності М. О. Селеха забезпечили новому навчальному закладу вчасно розпочати свою освітню діяльність.

Після успішного захисту кандидатської дисертації за темою: «Ріст і розвиток молодняка великої рогатої худоби білоголово-колоністської, сіро-української та симентальської порід» рішенням Ради Дніпропетровського державного університету від 17 січня 1939 року Селеху Михайлові Олексійовичу присуджений вчений ступінь кандидата біологічних наук. а вчене звання доцента по кафедрі «Генетика та розведення сільськогосподарських тварин» присвоєно у жовтні 1939 р.

Під час Другої світової війни Михайло Олексійович організовує заходи з евакуації майна, лабораторного устаткування Дніпропетровського СПІ на схід, брав участь в евакуації племінних тварин, потім працював в Уральській області головним зоотехніком, заступником директора Анкатинського племрадгоспу Західно-Казахстанської області.

Із жовтня 1944 р. після повернення з евакуації по 1955 р. Михайло Олексійович працює на спочатку посаді доцента, а далі – завідувача кафедри генетики та розведення с.-г. тварин ДСПІ. За сумісництвом виконував обов'язки декана зоотехнічного факультету ДСПІ (1946-1947 рр.). У 1947 р. він призначений на посаду заступника директора ДСПІ з навчальної частини. Після погрому біології як науки, вчиненого у 1948 р., Михайло Олексійович також зазнав переслідувань, утисків та критики від партійного керівництва інституту, які йому вдалося гідно пережити. Науково-дослідницька робота Михайла Олексійовича, його увага, як керівника кафедри генетики та розведення

сільськогосподарських тварин, зосереджується на підготовці кадрів для сільськогосподарської галузі, наданні фахових консультацій виробничникам, узагальненні досвіду в тваринницькій галузі. Під керівництвом М. О. Селеха активно працює науково-дослідницький гурток, студенти якого активно цікавляться теоретичними та практичними питаннями розведення сільськогосподарської худоби. У 1955 р. після чергової невиправданої реорганізації інституту та ліквідації зоотехнічного факультету, незважаючи на негативну реакцію колективу факультету, рішення скасоване не було, а студентів цього факультету було переведено до Кам'янець-Подільського СГІ. Нову кафедру тваринництва, яка була організована на агрономічному факультеті Дніпропетровського СГІ, з вересня 1955 р. по 1978 р. очолює Михайло Олексійович Селех. У 1978 р. після відновлення зооінженерного факультету у ДСГІ кафедру генетики і розведення с.-г. тварин знову очолює Михайло Олексійович.

Під керівництвом і за безпосередньої участі професора М. О. Селеха в науково-дослідному господарстві «Сухачівка» і в навчально-дослідному господарстві ДСГІ «Самарський» були створені протягом 1950–1964 рр. високопродуктивні стада корів червоної степової породи, а також вивчено явище гетерозису при схрещуванні корів червоної степової породи з бугаями м'ясних порід, що стало головною підставою для створення галузі м'ясного скотарства в регіоні. За вдосконалення породного складу свиней в Дніпропетровській області у 1952 р. його кандидатура подавалась для нагородження державною премією найвищого рівня. У 1958 році М. О. Селеху рішенням Вченої ради Дніпропетровського сільськогосподарського інституту було присвоєно вчене звання професора кафедри тваринництва

У галузі свинарства в 1950–1964 рр. у навчально-дослідному господарстві «Сухачівка», господарстві «Краснопільський», а в подальшому в навчально-дослідному господарстві «Самарський» Дніпропетровського СГІ, в ряді господарств Дніпропетровської області професор М. О. Селех і його учні створили численні, з оригінальним генофондом, добре пристосовані до умов Центрального степу України стада свиней нової селекції м'ясного напрямку, використовуючи складне відтворне схрещування свиней трьох порід, були створені високопродуктивні стада корів червоної степової породи, вивчено явище гетерозису за промислового схрещування корів цієї породи з бугаями м'ясних порід.

У 1966 році за вагомими науковими досягненнями та тісним зв'язком з виробництвом М. О. Селеху було присвоєно почесне звання Заслуженого зоотехніка Української РСР, а в листопаді 1969 р. рішенням ВАК Михайлу

Олексійовичу затверджений у вченому званні професора по кафедрі тваринництва.

Професор М. О. Селех – талановитий педагог, досвідчений організатор наукових досліджень у галузях скотарства та свинарства, засновник наукової школи «Селекційне вдосконалення племінних і продуктивних якостей сільськогосподарських тварин». Під його науковим керівництвом 12 фахівців захистили кандидатські дисертації. Серед них – знані вчені такі, як П. Л. Погрібняк, В. С. Козирь, В. І. Сокрут, В. Т. Сметанін та ін.

М. О. Селех опублікував понад 70 наукових робіт. У співавторстві М. О. Селех видав монографію «Гетерозис та його використання при розведенні червоної степової худоби». Серед інших його робіт – «Дослідження по використанню беркширів для племінних цілей», «Нове у технології виробництва продуктів тваринництва», «Методи поліпшення продуктивних і племінних якостей худоби», «Вдосконалення племінної роботи та технології тваринництва в центральному степу УРСР», «Розведення продуктивних в центральному степу УРСР» та ін. Тривалий період Михайло Олексійович обирався до складу Науково-технічної ради при виконкомі Дніпропетровської області.

Висока вимогливість до себе, до викладачів поєднувалась з чуйністю, людяністю, терпінням до колег і студентів. Його дуже поважали на факультеті, до його думки прислухалися в інституті, колеги з інших наукових установ, він залишив значні наукові теоретичні напрацювання у галузі розведення та годівлі сільськогосподарських тварин.

Наукову і педагогічну діяльність професора М. О. Селеха високо оцінила держава. Йому було присвоєно почесне звання Заслуженого зоотехніка УРСР, Михайло Олексійович нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, двома орденами «Знак пошани», медалями ВДНГ СРСР.

Помер 25 липня 1982 р.

ЖОВТЕНЬ

90 років з дня народження

СВЕЖЕНЦОВА Анатолія Івановича

*Вчений у галузі годівлі сільськогосподарських тварин
та технології кормів,
доктор сільськогосподарських наук, професор*

Народився 3 жовтня 1936 р. у с. Українка Межівського району Дніпропетровської області у селянській родині.

Після закінчення у 1954 році Межівської середньої школи розпочав трудову діяльність у колективному господарстві у с. Вознесенка Межівського району Дніпропетровської області, яке очолював його батько. У 1958 році вступив на зоотехнічний факультет Московської ветеринарної академії ім. К. І. Скрябіна, яку закінчив з відзнакою у 1963 р. Саме в студентські роки Анатолій Іванович зацікавився науковою роботою та проявив організаторські здібності, приймаючи активну участь у студентському житті факультету.

Працював спочатку зоотехніком Оргіївської держплемстанції, а з 1964 р. – директором новоствореного племрадгоспу «Малоешти» (Молдавія). Цікавими і насиченими були для Анатолія Івановича роки навчання в аспірантурі Кишинівського сільськогосподарського інституту (1966-1970). Як аспірант кафедри годівлі сільськогосподарських тварин, він одразу ж після її закінчення у 1970 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив кобальту на розвиток і обмін речовин ремонтного молодняка свиней при різному рівні амінокислот в раціонах». Під його керівництвом у господарстві були запроваджені передові технології, на науковій основі проводились племінна робота і акліматизація чорно-рябої породи корів. За створення череди високопродуктивних корів і високі показники у тваринництві нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, Грамотою Президії Верховної Ради Молдавської РСР, срібною медаллю ВДНГ, а господарству було присвоєно звання «Господарство високої культури землеробства».

З 1973 року А. І. Свеженцов продовжує свої наукові дослідження вже у Кишинівському філіалі Центрального інституту агрохімічного обслуговування сільського господарства (ЦІНАО), спочатку завідувачем відділом математичних методів, а з жовтня 1974 року очолює лабораторію

«Мікроелементи в сільському господарстві». Значну увагу у дослідженнях було приділено впливу добрив на поліпшення поживності і якості кормів, впровадженню досягнень науки у практику.

У співпраці зі Всесоюзним біотехнічним інститутом на тваринницьких фермах випробовувалися різноманітні препарати, досліджувалась їх ефективність. Ним вперше були встановлені оптимальні норми згодовування мікроелементів у раціонах великої рогатої худоби в залежності від зон Молдавії, у т. ч. при їх використанні з продуктами відходів переробки хімічної промисловості та трав'яним борошном. Було вивчено біогеохімічний стан і перспективи мінеральної годівлі великої рогатої худоби, наявність мікроелементів у питній воді, взаємодію мікроелементів з іншими факторами годівлі, вплив мінеральних і органічних добрив, що вносились, на наявність мікроелементів і амінокислот в основних кормових культурах.

Із 1975 р. по 1982 р. працював у Дніпропетровському сільськогосподарському інституті (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет) асистентом, старшим викладачем, доцентом. Упродовж 1982–1991 рр. Анатолій Іванович завідував кафедрою годівлі сільськогосподарських тварин Одеського СГІ, а згодом 1991–1995 рр. кафедрою годівлі сільськогосподарських тварин Кримського сільськогосподарського інституту.

У 1995 р. повертається до рідної Альма матер та з 1995 р. по 2005 р. очолює кафедру годівлі сільськогосподарських тварин Дніпропетровського аграрного університету (нині Дніпровський державний аграрно-економічний університет). Із 2006 р. по 2007 р. він професор цієї кафедри.

У 1981 році Анатолій Іванович захистив докторську дисертацію на тему: «Обґрунтування мікро мінеральної годівлі великої рогатої худоби в умовах промислових комплексів Молдавської РСР» за спеціальністю «годівля сільськогосподарських тварин». У наступному році йому присуджено вчений ступінь доктора сільськогосподарських наук, а у 1983 році присвоєно вчене звання професора кафедри годівлі сільськогосподарських тварин ДСГІ.

Професор Анатолій Іванович Свеженцов визначив взаємозв'язок між мінеральними елементами і амінокислотами в кормах, а також в обміні речовин в організмі свиней та великої рогатої худоби; разом зі своїми учнями вивчав ефективність використання побічних продуктів крохмале-патокового та гірничного виробництва, мікробіологічного каротину та нетрадиційних кормових добавок в раціонах годівлі тварин тощо. Після захисту докторської дисертації Анатолій Іванович активно проводить педагогічну, суспільну та адміністративну роботу. Серед наукового доробку цього періоду – визначення хімічного складу і поживності кормів Дніпропетровської області та

дослідження ефективності використання мікроелементів у тваринництві: біологічно активних добавок та окремих і комплексних добавок солей мікроелементів і ферментних препаратів у раціонах тварин, кормового препарату мікробіологічного каротину (КПМК) у годівлі тварин, вирішення проблеми маловитратних технологій виробництва свинини, що ґрунтуються на інноваційних способах годівлі. В основі проведених досліджень був застосований системний підхід до використання мікромінералів у годівлі худоби в умовах промислових комплексів, а виробництву запропоновані практичні рекомендації щодо використання кормового препарату мікробіологічного каротину у тваринництві та нетрадиційних кормових добавок в раціонах годівлі тварин, технологію виробництва соєвого замітника молока, рекомендації із застосування гумату натрію у скотарстві. Було обґрунтовано науково-практичне використання нетрадиційних кормових добавок і біологічно активних речовин у раціонах годівлі продуктивних тварин і птиці.

Він завжди передавав свої знання і набутий досвід молоді, а як особистість, його визначала велика людська доброта, чуйність, інтелігентність, доброзичливість, послідовність і впевненість у своїх наукових пошуках, надзвичайна працездатність. Вчений, ім'я якого відомо далеко за межами України, професор А. І. Свеженцов опублікував понад 270 наукових робіт, у тому числі 3 монографії, 6 навчальних посібників, 7 довідників, багато методичних розробок. Новизна його досліджень підтверджена чотирма патентами, авторськими свідоцтвами.

Професор А. І. Свеженцов засновник наукової школи «Оптимізація нормованої годівлі продуктивних тварин». Під його науковим керівництвом було захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук та 11 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук. Разом зі своїми учнями він уперше в Україні започаткував вивчення важливої наукової проблеми, направленої на вдосконалення та оптимізацію раціонів годівлі продуктивних тварин і птиці з використанням інноваційних кормових засобів і біологічно активних речовин.

Завдяки невтомній праці і таланту науковця-дослідника А. І. Свеженцовим було опубліковано наукові праці, які мали практичне використання. Його навчальні посібники, довідкові матеріали й сьогодні не втратили свого значення і широко використовуються в освітньому процесі. Значний науковий інтерес мають праці: «Кормление сельскохозяйственных животных в условиях степи Украины» (1998); «Нормированное кормление сельскохозяйственных животных» (1998); «Особенности годівлі високопродуктивних корів» (1999); «Основы полноценного кормления свиней»

(2000); «Практические методики исследований в животноводстве» (2002); «Корми: оцінка, використання, продукція тваринництва, екологія» (2003); «Биологические закономерности роста и развития сельскохозяйственных животных» (2004); «Нетрадиционные кормовые добавки для животных и птицы» (2004); «Нормована годівля свиней» (2005); «Корма и кормление сельскохозяйственной птицы» (2006). У 2008 році, вже після його раптової смерті, було видано ще його книгу «Комбикорма, премікси, БМВД для животных и птицы», у якій надано характеристику основних груп кормів, їхнього впливу на продуктивність сільськогосподарських тварин, описані технології виробництва і зберігання комбикормів, преміксів, БМВД, викладено довідкові дані за протеїновим, енергетичним, мінеральним та вітамінним складом кормів, у тому числі нетрадиційних.

За сумлінну працю та вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців для агропромислового комплексу професора А. І. Свеженцова нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, Грамотою Президії Верховної Ради Молдавської РСР, знаком «Відмінник аграрної освіти та науки» III ступеня.

Помер 23 грудня 2007 року.

ЗНАМЕННІ ПОДІЇ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ в Дніпровському державному аграрно-економічному університеті у 2026 році

До 100-річчя заснування Зоотехнічного наукового товариства.

2 лютого 1926 р. при Київському ветеринарно-зоотехнічному інституті засновано Зоотехнічне наукове товариство. На його установчому засіданні були прийняті доповіді доцента В. В. Букраби «Нові напрями в зоотехнії», професора Балицького «Землеустрій і землеустрійний процес» та ін.

В інституті для проведення практичних занять зі студентами використовували дослідні господарства, працювала молочна ферма, млини. Інститут мав підсобне господарство. Розвивається бібліотека, книжковий фонд якої нараховував у 1922/1923 н. р. 2 тис. примірників, а вже в 1927/1928 н. р. Він складає 32221 примірників. У цей період директором Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту був випускник Київського медичного інституту Андрій Петрович Любченко. Із його ініціативи побудовано нові корпуси Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту, закуплено наукове обладнання і створено умови для наукових досліджень невідомих того часу захворювань сільськогосподарських тварин, що в той час становили серйозну загрозу в країні. У 1925/1926 н. р. інститут придбав у Німеччині новітнє обладнання та апаратуру для укомплектування кафедр.

До 95-річчя заснування кафедри рослинництва. У 1931 році заснована кафедра рослинництва, яка бере витоки з однойменної кафедри Київського зоотехнічного інституту, що її заснував професор В. Г. Раєвський. Після переїзду до Дніпропетровська першим завідувачем кафедри був М. С. Трусів (1934–1941 рр.). Із квітня 1944 р. по липень 1953 р. на кафедрі працює Дмитро Георгійович Кальянов спочатку на посаді доцента, а потім – завідувача кафедри. Онисим Максимович Бруй завідував кафедрою рослинництва з 1953 р. по 1960 р. Із 1960 р. по 1964 р. кафедрою керував д. с.-г. н. С. І. Чорнобривенко. При кафедрі була відкрита проблемна лабораторія для вивчення зернобобових культур, у якій працював і проводив дослідження доц. І. А. Лук'яненко. У 1960 р. на кафедрі відкривається аспірантура. Першими аспірантами кафедри були Ю. О. Биковський, Г. Ф. Нестеренко, Л. В. Фот, які підготували й захистили дисертації, присвячені агротехніці гороху, чини й пшениці. У той час на кафедрі вивчають проблему алелопатії, яку помітив і запропонував для дослідження С. І. Чорнобривенко. З березня 1978 року кафедру рослинництва очолив доктор сільськогосподарських наук, професор Л. І. Храмцов, аз липня

2004 р. кафедрі рослинництва очолив д. с.-г. н., проф. Олексій Панасович Якунін.

Із вересня 2018 р. і до сьогодні кафедрі рослинництва очолює д. с.-г. н., проф. Олександр Іванович Цилюрник, під чийм науковим керівництвом досліджують питання обробітку ґрунту, сортової агротехніки, елементи технології вирощування польових культур тощо.

До 90-річчя заснування навчгоспу «Сухачівка». За ДСПІ у 1936 р. закріплено навчально-дослідницький радгосп ім. Е. Тельмана Синельниківського району і передано підсобне господарство залізничної станції «Сухачівка» як навчгосп «Сухачівка» (1937 р.), що знаходився в Синельниківському районі й мав площу 300 га. Пізніше це господарство в 1956 р. було збільшено за рахунок земельних площ ліквідованої школи з підготовки колгоспних кадрів, що розміщувалася поряд і перейменовано в навчгосп (тоді учгосп) «Сухачівка». Його земельні угіддя розмістилися на 1289 га, у тому числі – 905 га орної землі. Навчгосп став основною базою для навчальної і виробничої практики студентів, науково-дослідної роботи інституту.

До 75-річчя заснування гідромеліоративного факультету. У ДСПІ у вересні 1951 р. було відкрито новий гідромеліоративний факультет для підготовки інженерів-гідромеліораторів на денній і вечірній формах навчання. На перший курс було зараховано 125 студентів, створено три спеціальні кафедри: геодезії, гідравліки й гідрогеології, сільськогосподарських меліорацій. План набору на перші курси в 1951/1952 н. р. до інституту складав 250 осіб, із них 100 осіб на гідромеліоративний, 75 осіб – на зоотехнічний, 75 осіб – на агрономічний факультети. Планом 1952/1953 н. р. було передбачено подальше збільшення кількості студентів за рахунок прийому на перший курс 125-ти студентів на денне і 50-ти на вечірнє відділення гідромеліоративного факультету, підвищення набору студентів на агрономічний і зоотехнічний факультети. На перші курси було прийнято 350 студентів.

До 75-річчя заснування Кафедри водогосподарської інженерії. Історія кафедри водогосподарської інженерії починається з 1951 р., коли в Дніпропетровському сільськогосподарському інституті була створена кафедра сільськогосподарських меліорацій. Першим завідувачем кафедри сільськогосподарської меліорації був доц. Дмитро Семенович Кашель (1953–1955 рр.). У 1955 р. кафедру розформували через реорганізацію інженерного факультету ДСПІ. Доцент Д. С. Кашель та інші викладачі були переведені на кафедру ґрунтознавства. Згодом, у липні 1982 р., на факультеті механізації

сільського господарства була повторно створена кафедра сільськогосподарських гідротехнічних меліорацій.

Із 1984 р. кафедру сільськогосподарських гідротехнічних меліорацій знову відновили в складі гідромеліоративного факультету. Новий колектив кафедри було сформовано під керівництвом доц. Г. І. Андрєєва з науково-педагогічних працівників кафедри гідравліки. Пізніше кафедру очолювали: доц. В. М. Роговенко (1982–1984 рр.), доц. Є. Д. Коренюк (1985–1987 рр.), ст. викл. О. М. Трунов (1987–1988 рр.). Із квітня 1988 р. по жовтень 2011 р. кафедрою завідував д. г. н., проф., заслужений працівник народної освіти України Олексій Федорович Литовченко, який зробив значний внесок у розвиток кафедри. Разом із своїми учнями він розробив оригінальну методику довгострокового прогнозу запасів ґрунтової вологи. Методика розрахунку щоденних запасів ґрунтової вологи на сільськогосподарських полях на весь вегетаційний період у Степу та Лісостепу України пройшла позитивні виробничі випробування і була прийнята Гідрометслужбою України для впровадження у виробництво. У 1992 р. при кафедрі під керівництвом О. Ф. Литовченка була відкрита аспірантура. Основним напрямом наукової роботи співробітників кафедри стали дослідження в царині гідрології ґрунтів.

Під науковим керівництвом проф. О. Ф. Литовченка створено наукову школу гідрології ґрунтів. У 2016–2018 рр. кафедрою завідував д. с.-г. н., проф., член-кореспондент НААН України Володимир Хомович Ківер. Потім кафедру очолював к. с.-г. н., доц. Володимир Васильович Коваленко. Із вересня 2019 року кафедра сільськогосподарських гідротехнічних меліорацій була перейменована на кафедру водогосподарської інженерії. Нині кафедру очолює к. с.-г. н., доц. Ткачук Андрій Васильович.

До 75-річчя заснування Кафедри вищої математики. Як окремий структурний підрозділ ДСГІ Кафедра вищої математики створена в 1951 р., за наказом головного управління сільськогосподарських вузів Міністерства вищої освіти СРСР № 399 від 28 серпня 1951 р. Завідувачем кафедри вищої математики, теоретичної механіки, нарисної геометрії і креслення затверджено к.т.н., доц. Григорія Яковича Бергера, який очолював кафедру до 01.09.1952 р. Із 1952 р. і до листопада 2013 р. Кафедрою вищої математики завідував д.ф.-м.н., заслужений працівник народної освіти України, академік АНВО України, професор Майор Пилипович Тіман. Із листопада 2013 р. по серпень 2014 р. виконував обов'язки завідувача кафедри к. ф.-м. н., проф. Б. Г. Пелешенко. Із вересня 2014 р. кафедру вищої математики очолює д.ф.-м.н., проф. Володимир Борисович Говоруха. Згідно з наказом ДДАЕУ № 1041 від 20 квітня 2017 р. у результаті об'єднання кафедри вищої математики та кафедри фізики й

матеріалознавства колектив отримав назву: кафедра вищої математики та фізики. З 2020 року в результаті об'єднання з кафедрою теоретичної механіки, опору матеріалів та матеріалознавства, наказ ДДАЕУ № 1694 від 01 липня 2022 року, кафедра отримала назву **вищої математики, фізики та загально-інженерних дисциплін**, і її продовжив очолювати проф. В. Б. Говоруха.

Головний напрям кафедральних наукових досліджень сьогодні – розроблення методів розв'язання граничних задач і задач стійкості теорії пружності, пластичності й руйнування для однорідних і кусково-однорідних середовищ.

У 1956 р. згідно з постановою Ради Міністрів УРСР **Верхньодніпровський сільськогосподарський технікум плодоовочівництва** реорганізовано у Верхньодніпровський сільськогосподарський технікум бухгалтерського обліку. Нині це – **ВСП «Верхньодніпровський фаховий коледж ДДАЕУ»**.

У 1956 р. **Дніпропетровський землевпорядкувальний технікум** реорганізовано в Дніпропетровський технікум електрифікації сільського господарства. У вересні 2021 р. сторічний ювілей відсвяткував Коледж електрифікації ДДАЕУ – один із найстаріших закладів фахової передвищої освіти Придніпров'я.

До 75-річчя початку будівництва майстерень для кафедри тракторів і автомобілів та кафедри технології металів і дерева. У 1956 р. із метою подальшої організації навчальних механічних і слюсарних майстерень у вищих технічних навчальних закладах і на факультетах механізації сільського господарства за наказом № 15 від 06 січня 1956 р. Міністерства освіти СРСР в інституті розпочалося будівництво таких майстерень для кафедри тракторів і автомобілів та кафедри технології металів і дерева.

До 65-річчя заснування заочного відділення економічного факультету. У 1960 році відкривається економічне відділення на агрономічному факультеті. У 1961 році відкривається заочне відділення економічного факультету. З початку створення заочного відділення по 1980 рік методистом працювала Отчич С. М., з 1980 року методистом працює В. Г. Волчанська.

До 65-річчя участі вчених Проблемної лабораторії гумінових добрив ДСГІ у роботі міжнародного симпозіуму «Гумус і рослини». 1961 року делегація вчених Проблемної лабораторії гумінових добрив ДСГІ на чолі з

проф. Л. А. Христевою брала участь у роботі міжнародного симпозіуму «Гумус і рослини», що його проводили в Празі і Брно. Доповіді наших учених викликали особливий інтерес у зарубіжних колег своєю змістовністю, оригінальністю, своєчасністю досліджень. І вже тоді результати досліджень, одержані в ДСГІ, їхня направленість були високо оцінені.

До 60-річчя відкриття факультету підвищення кваліфікації. У 1966 році ректоратом ДСГІ було ухвалено рішення про відкриття факультету підвищення кваліфікації. Першим очільником цього структурного підрозділу став М. М. Смирний. Після переведення М. М. Смирного на посаду начальника відділу кадрів Дніпропетровського обласного управління сільського господарства факультет очолював із 1966 по 1979 рр. к. с.-г. н. доц. Юрій Григорович Баракаєв. Він професійно організував навчальний процес із підвищення кваліфікації, систематичне фахове проведення лекцій, виступи з доповідями для спеціалістів сільськогосподарського виробництва області. Із 1978 по 1991 рр. проректором із підвищення кваліфікації працював к. с.-г. н., доцент Володимир Ілліч Сокрут. Під його керівництвом проводили серйозну роботу з підбору кадрів для формування особового складу університету, факультетів і кафедр, приділяли вагому увагу науково-дослідній роботі, організації навчально-виховної роботи серед студентів, надавали науково-практичну допомогу колгоспам і радгоспам Дніпропетровської області. Із 1991 по 2002 рр. факультет підвищення кваліфікації очолював доцент Ростислав Георгійович Мещерський. За період його керівництва на факультеті підвищили кваліфікацію понад 40 тисяч керівників і спеціалістів сільськогосподарської галузі, підготовлено 4 тисячі резервних керівних кадрів.

Згідно з Наказом Міністерства аграрної політики України № 94 від 25 березня 2002 р. факультет підвищення кваліфікації кадрів сільського господарства й центр сільськогосподарського дорадництва «Агро-Дніпро» реорганізовано в Інститут післядипломної освіти, яким до грудня 2008 р. керував доцент кафедри рослинництва Сергій Володимирович Бондаренко. Нині його очолює доктор економічних наук, професор Вініченко Ігор Іванович.

До 55-річчя заснування Кафедри управління. У 1971 році була створена кафедра управління. У 1990 році згідно з рішенням вченої ради Дніпропетровського сільськогосподарського інституту реформована в кафедру управління та права, а з 2002 року – кафедру менеджменту і права. Організатором та першим завідувачем кафедри був к. е. н., доцент Д. І. Журбін. З 1980 по 1996 роки очолював кафедру член-кореспондент Української екологічної академії наук, доктор економічних наук, професор Л. С. Сьомін. З

1996 по 2001 роки кафедру очолював кандидат с. г. наук, доцент П. С. Авраменко. У 2001-2002 роках кафедру очолював кандидат психологічних наук, доцент В. В. Валешний. З червня 2002 по квітень 2004 року кафедру очолювала кандидат економічних наук, доцент Н. В. Мірошник. З квітня 2004 року і понині кафедру очолює доктор економічних наук, професор Олександр Петрович Величко.

До 55-річчя реорганізації кафедри «Механізація тваринництва».

1 листопада 1971 року з метою покращення навчальної, навчально-методичної та науково-дослідної роботи в інституті з механізації тваринництва наказом Міністерства сільського господарства СРСР № 3777 від 01 листопада 1971 р. та наказом ДСГІ № 67 від 20 січня 1972 р. було реорганізовано кафедру «Механізації та електрифікації сільськогосподарського виробництва» в кафедру «Механізація тваринництва», яка бере витоки з створеної у 1934 р., першим завідувачем якої був Ф. І. Семена. Реорганізовану кафедру очолювали доцент М. Ю. Писанко (1971-1986 рр.), доцент І. О. Романюха (1986-1990 рр.), професор Ю. О. Чурсінов (1990-2002рр.). У 2001 році кафедра змінила назву на «Механізація переробки сільськогосподарської продукції та процесів у тваринництві». Нині **кафедру інжинірингу технічних систем** очолює к.т.н., доцент Дудін Володимир Юрійович.

До 50-річчя закінчення будівництва й освоєння навчального корпусу

№ 2. У 1975–1976 рр. закінчилося будівництво й освоєння навчального корпусу № 2 загальною площею 19,8 тис. м², що вирішувало питання навчання в одну зміну замість попередніх трьох змін. Навчально-лабораторний корпус – одна із перших висотних будівель, якими планували забудувати центральний схил м. Дніпропетровська. На той час це була найвища споруда в місті, що піднялася вгору над Дніпром більше ніж на 100 метрів.

До 50-річчя заснування Проблемної лабораторії з рекультивації земель. У 1976 р. в інституті була відкрита Проблемна лабораторія з рекультивації, що стала центром із відновлення сільськогосподарських земель, порушених промисловими розробками корисних копалин. Формується наукова школа з проблем рекультивації земель, засновником і науковим керівником якої був д. с.-г. н., проф. М. О. Бекаревич. Рішенням Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР (1981 р.) наукове дослідження «Біологічна рекультивація земель, порушених гірничими роботами, у степовій чорноземній зоні Європейської частини СРСР» високо оцінено, а наукові керівники О. М. Бекаревич, О. О. Колбасін, виконавці М. Т. Масюк, І. П. Чабан, В. Я. Олійник

відзначені другою премією, що є гідним науковим визнанням серед тисячі дослідницьких робіт, представлених двомастами вишами СРСР.

До 45-річчя заснування лабораторію полімерних композитів. У 1981 р., створено лабораторію полімерних композитів, першим науковим керівником був заслужений винахідник України, академік УТА, засновник наукової школи «Полімерні композити в АПК», завідувач кафедри хімії к. т. н., проф. О. І. Буря. Колектив лабораторії опублікував понад 600 наукових праць, одержав 120 авторських свідоцтв на винаходи й патенти України, розробив близько 40 нових матеріалів і сконструював 50 деталей вузлів тертя зерно- й кукурудзозбиральних комбайнів, бурякозбиральних машин, дощувальних агрегатів, тракторів, автомобілів, обладнання тваринницьких ферм. Науковці кафедри виконували за замовленням Державного інноваційного фонду, КБ «Південне», КВП «Дніпропетровський комбайновий завод» низку важливих НДР, спрямованих на підвищення довговічності й надійності сільськогосподарських машин і механізмів, проводили наукові дослідження відповідно до багатогалузевої науково-технічної програми Міністерства освіти і науки України «Нові хімічні речовини й матеріали малотонажного виробництва для заміни імпортованих» за темою «Розробка технології і дослідження властивостей електропровідних композиційних матеріалів на основі термостійких в'язучих». Із 2012 р. науковим керівником лабораторії є послідовник наукової школи «Полімерні композити в АПК» – завідувач кафедри хімії, к.т.н., доц. О. П. Чигвінцева. Головним напрямом наукової роботи лабораторії є створення нових полімерних композитів конструкційного призначення на основі термопластичних полімерів, армованих волокнистими й дисперсними наповнювачами, відпрацювання оптимальних складів матеріалів, вивчення структури, теплофізичних, фізико-механічних, трибологічних властивостей і галузей їх застосування в конструкціях машин і механізмів. Галузеву лабораторію полімерних композитів очолює к. т. н., доц. Олексій Дмитрович Деркач.

До 35-річчя надання нового статусу навчальному закладу. У 1991 р. згідно з наказом Державної Комісії Ради Міністрів СРСР № 5-К від 11 січня 1991 р. Дніпропетровський сільськогосподарський інститут та перейменовано в Дніпропетровський державний аграрний університет (ДДАУ). Ректором було призначено академіка М. Т. Масюка, проректором із наукової роботи – професора І. П. Чабана, проректором із навчально-виховної роботи – професора С. В. Кагадія, начальником навчальної частини – В. В. Мареніченка, головою профспілкового комітету обрано доцента В. І. Шемавнєва.

ДДАУ підпорядковано Головному управлінню кадрового забезпечення та аграрної освіти Міністерства сільського господарства і продовольства України. З наданням інституту в 1991 році статусу агроуніверситету неабияку увагу ректор М. Т. Масюк приділяв новим формам організації навчального процесу, оснащенню наукових і навчальних лабораторій сучасним обладнанням, створенню науково-дослідних стаціонарів із рекультивації земель у гірничодобувних регіонах європейської чорноземної зони СРСР.

До 35-річчя заснування Науково-дослідного інституту агроекології. У 1991 році на агрономічному факультеті створюється як окремий підрозділ Науково-дослідний інститут агроекології. У 1991–1992 рр. було введено 25 нових спеціалізацій, що пов'язані з агробізнесом, сервісним обслуговуванням зарубіжної сільгосптехніки, переробкою сільськогосподарської продукції. Нові форми міжнародного спілкування із зарубіжними науковцями стали складником діяльності університету з 1991 р., коли представники Університету Гелерта (м. Торонто, Канада) виступили з лекціями «Ринкова економіка», «Учені й релігія», «Ек+ологія та людство», а в 1992 р. із метою налагодження зв'язків і з пропозицією щодо обміну аспірантами ДДАУ відвідали представники президента США Джорджа Буша. У березні в агроуніверситеті побували делегації з Канади й США, через що наш заклад одержав змогу направляти на стажування і навчання за кордон своїх аспірантів і студентів. Попередньо у квітні 1991 р. створюють курси з вивчення іноземних мов для студентів, які мають від'їздити на практику до Франції і Німеччини.

До 25-річчя призначення ректором університету професора Шемавньова В. І. У січні 2001 р. на посаду ректора за наказом Мінагрополітики України від 23.01.2001 р. № 21-к було затверджено професора кафедри селекції і насінництва Володимира Ілліча Шемавньова. Володимир Ілліч у 1970 р. закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут за фахом «учений-агроном». У 1972 р. зарахований до аспірантури, після закінчення якої успішно захистив дисертацію і працював старшим викладачем, доцентом, професором кафедри селекції і насінництва, потім кафедри зберігання і переробки сільськогосподарської продукції, створеної з його ініціативи. Із 1974 по 2001 рр. він – голова об'єднаного профспілкового комітету агроуніверситету, член обкому й президії профспілки працівників агропромислового комплексу. На посаді ректора приділяв особливу увагу якісному розвитку напрямів розвитку університету, його матеріальної бази.

До 25-річчя створення Центру дорадництва. У 2001 р. при науковій частині агроуніверситету створено Центр дорадництва. На посаду директора центру дорадництва призначено заслуженого працівника сільського господарства УРСР, випускника агрономічного факультету Миколу Івановича Пістунова. Центр сприяв упровадженню розробок науковців у виробництво й вивченню запитів виробників на нові науково-технічні розробки. Особливий напрям діяльності – перепідготовка й підготовка кадрів для Придніпровського регіону. Серед пропозицій: короткотермінові курси із засвоєння масових професій, різноманітні семінари, курсові підготовки. Усього було підготовлено близько тисячі осіб за такими напрямками: «Інформаційні системи й технології в бухгалтерському обліку», «Інновації у вирощуванні томатів», «Оператор комп'ютерного набору», «Основи комп'ютерної грамотності», «Технологія вирощування культури грибів».

До 25-річчя проведення VIII-й зльоту іменних стипендіатів і відмінників навчання «Лідери АПК XXI-го століття». У травні 2006 р. важливою подією в житті університету став проведений VIII-й зліт іменних стипендіатів і відмінників навчання «Лідери АПК XXI-го століття», започаткований Міністерством аграрної політики України. На зльоті студенти усіх областей України мали змогу обговорити нагальні питання навчання, побуту, дозвілля. Команду лідерів ДДАУ очолював голова студентського комітету Владислав Яцук. Майстер-класи з практичної підготовки було проведено в господарстві-партнері ТОВ «АГРО-СОЮЗ».

До 25-річчя впровадження підготовки фахівців за кредитно-модульною системою. У 2006 р. – відповідно до вимог Болонської декларації в ДДАУ розпочато підготовку фахівців за кредитно-модульною системою.

До 15-річчя заснування Кафедри водних біоресурсів та аквакультури. У 2011 році створена Кафедра водних біоресурсів та аквакультури на біотехнологічному факультеті. Її засновником і першим завідувачем став д. б. н., професор, віце президент Радіоекологічного товариства України Анатолій Іванович Дворецький – відомий в Україні та за її межами вчений-гідробіолог, біохімік та радіобіолог. У 2016 році завідувачем кафедри водних біоресурсів та аквакультури ДДАЕУ стає професор кафедри, к.б.н. Роман Олександрович Новіцький. Пріоритетними напрямками наукової роботи кафедри є охорона водних біоресурсів; біологія, біотехнологія, харчування; енергетика й енергозбереження. Основні напрями наукових досліджень на кафедрі – вивчення гідрохімічного й гідробіологічного режиму природних й штучних

водойм; дослідження розвитку природної кормової бази водойм, прогнозування надходження радіонуклідів і хімічних забруднювачів у рибну продукцію; оцінка ефективності біомеліорації на водоймах регіону; охорона, відтворення та раціональна експлуатація водних біоресурсів, вивчення сучасного стану рекреаційного рибальства в Придніпров'ї та Україні.

До 15-річчя створення відділу працевлаштування. У 2011 р. розпочинає свою діяльність відділ працевлаштування відповідно до наказу ректора ДДАУ № 701 від 04.04.2011 р. як відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету, що його було створено згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів», розпорядженням Міністерства освіти і науки від 20.12.2010 р. № 170-р. «Щодо затвердження плану заходів із підвищення рівня працевлаштування студентів і випускників вищих навчальних закладів». Такий відділ очолила к.с.-г.н., доц. Любов Павлівна Бандура. Із цією метою відділ, і університет загалом, постійно підтримують зв'язок із державною службою зайнятості, центральними органами державної виконавчої влади, провідними підприємствами, установами, організаціями. У контексті діяльності підрозділу для формування в студентів практичних навичок працевлаштування за освітніми рівнями магістра й спеціаліста було започатковано викладання навчальної дисципліни «Чинники успішного працевлаштування за фахом». Важливою функцією відділу є сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників університету. Уперше відбувся в квітні 2012 року Ярмарок вакансій на базі Дніпропетровського державного аграрного університету. Цей захід став першим кроком у напрямі реалізації Концепції формування і розвитку аграрної освіти й науки та Стратегії підвищення конкурентоспроможності Дніпропетровщини в кластері сільського господарства; було розпочато формування кадрового резерву для провідних агропідприємств Дніпропетровщини. У подальшому відділ реорганізовано у відділ інформаційно-технічного супроводу освітнього процесу та роботи зі студентами.

До 10-річчя перейменувань факультету механізації сільського господарства та еколого-меліоративного факультетів. У 2016 р. рішенням Вченої ради університету (наказ ДДАЕУ № 439 від 29 лютого 2016 р.) факультет механізації сільського господарства перейменовано в інженерно-технологічний факультет.

Рішенням Вченої ради ДДАЕУ (протокол № 6 від 25.02.2016 р.) еколого-меліоративний факультет перейменовано у факультет водогосподарської інженерії та екології.

До 5-річчя укладення меморандуму про розвиток дуальної освіти.

У вересні 2021 року ДДАЕУ і ПрАТ «Оріль-Лідер» уклали меморандум про розвиток дуальної освіти. Розроблено відповідну внутрішню документацію, механізм реалізації програми дуальної освіти і в жовтні 2021 року перші здобувачі освітніх програм «Ветеринарна медицина», «Ветеринарно-санітарна експертиза», «Технології рибництва» були офіційно прийняті на посади за спеціальностями на одному з провідних птахівничих підприємств України «Оріль-Лідер».

До 5-річчя заснування громадської організації «Асоціація випускників Дніпровського державного аграрно-економічного університету». У 2021 р. офіційно зареєстрована громадська організація «Асоціація випускників Дніпровського державного аграрно-економічного університету», що надає нові можливості для професійного розвитку, розбудови партнерства, відновлення зв'язків зі своїми однокурсниками, участі в святкуванні 100-ї річниці від заснування нашого університету. Очолює її голова профкому ДДАЕУ Леонід Миколайович Рудаков.

У своїй діяльності Асоціація сприяє реалізації навчальних, наукових, соціально-економічних і виробничих проєктів розвитку Дніпровського державного аграрно-економічного університету через об'єднання зусиль усіх поколінь випускників і партнерів задля збереження і примноження його традицій і духовних цінностей.

До 5-річчя реалізації проєкту нової алеї дерев. У листопаді 2021 р. було реалізовано проєкт нової алеї дерев біля навчального корпусу № 1, ініційований викладачами й студентами кафедри садово-паркового мистецтва й ландшафтного дизайну агрономічного факультету ДДАЕУ, упроваджений за рахунок благодійних коштів. Проєкт підтримала міська влада, залучивши спеціалізовану техніку КП «Міськзеленбуд». Співробітники студенти висадили 25 дерев по вул. Сергія Єфремова біля навчального корпусу № 1.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Ювіляри сучасності університету.....	4
<i>Січень</i>	
50 років з дня народження Величка Олександра Петровича.....	4
<i>Травень</i>	
65 років з дня народження Мицика Олександра Олександровича.....	7
75 років з дня народження Волоха Петра Володимировича.....	9
60 років з дня народження Черненка Олександра Миколайовича.....	11
<i>Червень</i>	
60 років з дня народження Вініченка Ігоря Івановича.....	13
<i>Серпень</i>	
55 років з дня народження Грабчук Оксани Миколаївни.....	15
<i>Листопад</i>	
90 років з дня народження Високоса Миколи Петровича.....	16
Ювілейні дати вчених в історії Дніпровського державного аграрно-економічного університету.....	19
<i>Лютий</i>	
120 років з дня народження Бекаревича Миколи Омеляновича.....	19

<i>Березень</i>	
50 років з дня народження Демчук Наталії Іванівни.....	23
<i>Травень</i>	
80 років з дня народження Панченка Анатолія Миколайовича.....	25
<i>Червень</i>	
85 років з дня народження Шемавнєова Володимира Ілліча.....	27
<i>Липень</i>	
90 років з дня народження Чабана Іллі Павловича.....	29
<i>Серпень</i>	
90 років з дня народження Масюка Миколи Трохимовича.....	31
90 років з дня народження Патрова Володимира Сергійовича.....	35
<i>Вересень</i>	
80 років з дня народження Антоненка Петра Павловича.....	36
<i>Жовтень</i>	
120 років з дня народження Селеха Михайла Олексійовича.....	38
90 років з дня народження Свеженцова Анатолія Івановича.....	42
Знаменні події та пам'ятні дати в Дніпровському державному аграрно-економічному університеті.....	46

Наукове видання

**КАЛЕНДАР ПАМ'ЯТНИХ ДАТ 2026 РОКУ В ІСТОРІЇ
ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Укладачі:

**Братчик Антоніна Григорівна
Сокол Сергій Петрович
Дирда Галина Віталіївна
Зморевич Ніна Олександрівна
В'язовська Тетяна Миколаївна**

Відповідальний за випуск: Братчик А. Г.